

IS DATO
NUCLEAR
WEAPONS

veilig?

EEN TOEKOMST
ZONDER
NUCLEAIRE
RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

GREENPEACE

veilig?

de verborgen gevaren in de achtertuin

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

GREENPEACE

UITGEGEVEN DOOR
GREENPEACE NEDERLAND
DATUM
MEI 2006

PRINTERS
RUBEN WIX
ONTWERP
PÉ DE WIT
OMSLAGFOTO
© D. PLUMMER

DANKWOORD: DANK IS VERSCHULDIGD AAN DE HIERONDER GENOEMDE MENSEN, EN NOG VELE ANDEREN, VOOR HUN INBRENG EN HULP BIJ HET OPSTELLEN VAN DIT RAPPORT. DE PRESENTATIE EN MENINGEN ZIJN ECHTER DE EXCLUSIEVE VERANTWOORDELIJKHEID VAN GREENPEACE. REGINA HAGEN (INESAP), OTFRIED NASSAUER (BITS), HANS KRISTENSEN, KAREL KOSTER (PENN), DARYL KIMBALL (ARMS CONTROL ASSOCIATION), MARTIN BUTCHER (PHYSICIANS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY), REACHING CRITICAL WILL (EEN PROJECT VAN WILPF) EN HET ACRONYM INSTITUTE FOR DISARMAMENT DIPLOMACY.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

INHOUDSOPGAVE

SECTIE 1 US/NAVO KERNWAPENS IN EUROPA

1. INHOUDSOPGAVE	3
2. VOORWOORD	5
3. SAMENVATTING	6
4. AMERIKAANSE NAVO-KERNWAPENS IN EUROPA: STAND VAN ZAKEN	8
5. EEN ONGELUK ZIT IN EEN KLEIN HOEKJE	12
6. NAVO-BELEID KERNWAPENS - ILLEGAAL, IRRELEVANT, ONVERANTWOORD	14
A. NUCLEAR SHARING IS ILLEGAAL	14
B. NUCLEAR SHARING IS ONVERDEDIGBAAR	15
C. NUCLEAR SHARING IS ONVERANTWOORD	16
D. NUCLEAR SHARING SCHEPT EEN GEVAARLIJK PRECEDENT	17
E. NUCLEAR SHARING VERHINDERT ONDERHANDELINGEN MET RUSLAND	20
F. NUCLEAR SHARING ZOEKT RECHTVAARDIGING	20
7. DE KRACHT VAN ÉÉN NAVO-KERNWAPEN	21
8. TIJD VOOR VERANDERING	24
9. REFERENTIES	25

SECTIE 2 NAVO KERNWAPENS IN NEDERLAND

1. INLEIDING	26
2. KERNWAPENS IN JE ACHTERTUIN: VOLKEL	27
3. DE POLITIEKE CONTEXT	28
4. PARLEMENTAIRE VRAGEN	30
5. AMERIKAANSE KERNWAPENS IN NEDERLAND	30
6. NUCLEAR STRIKE-TRAININGEN	31
7. OVERDRACHT VAN NUCLEAIRE WAPENS EN HET NPV	31
8. HERZIENING VAN HET NUCLEAIRE BELEID VAN DE NAVO?	32
9. RAMPENBESTRIJDINGSPLANNEN VOOR NUCLEAIRE ONGEVALLLEN	33
10. PUBLIEKE OPINIE EN NIET-OVERHEIDSORGANISATIES	34
11. CONCLUSIES	35
12. CONTACTPERSONEN	36
13. GREENPEACE AANBEVELINGEN	37
14. NAVO TIJDSLIIJN	38

© NUKEPHOTO.COM/PAUL SHAMBRON

NEDERLAND VOLKEL
20 KERNWAPENS

© DOMINIK BUTZMANN/GEF

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

VOORWOORD

Begin jaren 80 van de vorige eeuw is de term '*Hollanditis*' geboren: de besmettelijke Nederlandse afkeer van kernwapens. De massale demonstraties tegen kernwapens in ons land waren legendarisch. Nu, begin eenentwintigste eeuw, weten de meeste Nederlanders niet dat er kernwapens op Nederlandse bodem staan. Klaar voor gebruik. Amerikaanse kernwapens die kunnen worden ingezet wanneer de Verenigde Staten dat willen.

Internationaal roept Nederland op tot nucleaire ontwapening. Onder het Nonproliferatie Verdrag sporen Nederlandse vertegenwoordigers kernwapenstaten aan om hun nucleaire arsenaal te ontmantelen.

Toch staan er twintig Amerikaanse NAVO kernwapens op Nederlands grondgebied. Dit maakt Nederlandse politici die pleiten voor nucleaire ontwapening volstrekt ongeloofwaardig. Greenpeace wil dat de Nederlandse regering doet wat ze van anderen eist en de kernwapens uit ons land verwijdert.

Het is de hypocrisie van kernwapenstaten en landen die kernwapens dulden, die het ontwapeningproces de nek omdraait. Nederland kan en moet leiderschap tonen en de Verenigde Staten verzoeken de kernwapens uit ons land te verwijderen en te vernietigen. Een kernwapenvrij Nederland is een kleine maar belangrijke stap op weg naar een kernwapenvrij Europa!

Liesbeth van Tongeren

Algemeen directeur Greenpeace Nederland

GREENPEACE AANBEVELINGEN VOOR NEDERLAND

1. De Nederlandse regering zou moeten verzoeken om de onmiddellijke terugkeer van de NAVO-kernwapens in het land naar de VS voor ontmanteling.
2. De Nederlandse regering zou zich sterk moeten maken voor een kernwapenvrije NAVO als eerste stap naar een veiligere, kernwapenvrije wereld. In 2006 zal de NAVO haar doelstellingen toetsen en dit is een uitgelezen kans voor de Nederlandse regering om haar politieke invloed te gebruiken om de terugtrekking van Amerikaanse kernwapens uit Europa op de agenda te zetten.
3. De Nederlandse regering zou een onafhankelijk en openbaar systeem moeten opzetten om toezicht te houden op de ontmanteling van de opslagplaatsen van de kernwapens en om definitieve verwijdering van de kernwapens te waarborgen.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

SAMENVATTING

Zes Europese landen – België, Duitsland, Italië, Nederland, Turkije en het Verenigd Koninkrijk – bieden onderdak aan 480 Amerikaanse kernwapens krachtens NATO nuclear sharing-afspraken.¹ Het herbergen van deze kernwapens is illegaal, onverantwoord en onverdedigbaar.

2006 biedt een kans om eindelijk een halt toe te roepen aan deze gevaarlijke erfenis van de koude oorlog. De NAVO zal dit jaar haar doelstellingen toetsen. Europese leiders kunnen van deze gelegenheid gebruikmaken om de Amerikaanse NAVO-kernwapens te verwijderen uit het wapenarsenaal van de NAVO en uit Europa. De NAVO zou zich, net als de rest van de wereld, in de 21e eeuw los moeten maken van de kernwapens en het 20e eeuwse beleid.

Elk van de 480 kernbommen van de VS/NAVO heeft een vernietigende kracht die tot tien keer zo groot is als de bom die Hiroshima verwoestte, en gezamenlijk zijn de bommen krachtig genoeg om heel Europa van de kaart te vegen. Deze bommen vormen stuk voor stuk een gevaar; ze brengen een onacceptabel risico van ongevallen met zich mee en zijn een potentieel doelwit van terreuracties.

De in Europa aanwezige kernwapens spelen een rol in het Amerikaanse nucleaire beleid en scenario's. De president van de VS beslist over het gebruik van de kernwapens, en hij heeft daarvoor geen toestemming nodig van het land waar de wapens gestationeerd zijn. Eerder dit jaar kwam in een artikel in de New Yorker de beangstigende realiteit van de huidige NATO

nuclear sharing-afspraken aan het licht.² Seymour M. Hersh onthulde Amerikaanse scenario's waarbij B61-bommen, het type bom dat ligt opgeslagen in Europa, zouden worden ingezet bij een mogelijke aanval op Iran. Dit laat zien hoe Europese landen die betrokken zijn bij NATO nuclear sharing het risico lopen dat kernwapens op hun grondgebied worden gebruikt in een Amerikaans conflict. Met de verwijdering van kernwapens van de VS/NAVO uit Europa kunnen Europeanen afstand nemen van gevaarlijke Amerikaanse nucleaire doctrines inzake preventieve aanvallen en oorlog.

'Slechts' twintig relatief kleine kernwapens staan op Nederlands grondgebied. Hoewel wereldwijd gezien een relatief klein aantal, speelt hun aanwezigheid een belangrijke rol. Het terugsturen van deze kernwapens zou een duidelijk signaal zijn aan de Verenigde Staten en de rest van de wereld, en zou een belangrijke bijdrage betekenen aan wereldwijde nucleaire ontwapening.

De Russische Federatie heeft expliciet aangegeven niet bereid te zijn tot verdere onderhandelingen over vermindering van het aantal tactische kernwapens zolang de VS kernwapens in Europa gestationeerd heeft. Elk van de 480 kernbommen van de VS/NAVO vormt een politiek struikelblok in de internationale

¹ Dit rapport verwijst naar het continent Europa inclusief Turkije.

² Seymour M. Hersh, 'The Iran Plans, Would President Bush go to war to stop Tehran from getting the bomb?', New Yorker, 7 april 2006.

onderhandelingen met onder andere Rusland voor een vreedzame toekomst. Bovendien zouden de pogingen van EU-landen om de nucleaire schaduw die over het Midden-Oosten trekt tegen te houden, geloofwaardiger zijn en meer succes hebben als er geen Amerikaanse kernwapens op Europees grondgebied zouden staan. De aanwezigheid van de kernwapens zal proliferatie eerder in de hand werken dan het te ontmoedigen.

In 2005 zei de Amerikaanse minister van Defensie Donald Rumsfeld het volgende over kernwapens van de VS/NAVO: 'Ik denk dat ik dat overlaat aan de Duitsers en de NAVO. Sommige landen in Europa hebben ooit besloten om kernwapens toe te laten op het continent. Dit werd gezien als in hun belang en dat wordt vandaag de dag nog steeds zo gezien, aangezien de situatie voortduurt. Men zou dus kunnen aannemen dat het in hun belang blijft.'³ Maar Europeanen

hoeven de aanwezigheid van deze wapens in Europa niet te accepteren en kunnen om de verwijdering van deze wapens vragen. Kernwapens van de VS/NAVO zijn ook verwijderd uit Canada, Griekenland, Denemarken (Groenland) en IJsland, en deze landen zijn nog steeds lid van de NAVO. Als Europa door de VS niet langer wordt gezien als een toneel voor kernoorlog, een opslagplaats voor kernwapens of een uitvalsbasis voor gevechtsvliegtuigen, dan zal de koude oorlog eindelijk over zijn.

De discussie is opgestart en in België en Duitsland zijn al resoluties aangenomen. De tijd is rijp om dit momentum uit te buiten, om Europa helemaal kernwapenvrij te maken en de weg naar een vreedzame toekomst in te slaan. De beslissing om Amerikaanse kernwapens van de Europese bodem te verwijderen moet van de Europeanen zelf komen.

³ | 'Spiegel Interview with US Secretary of Defense Donald Rumsfeld', 31 oktober 2005 <http://service.spiegel.de/cache/international/0,1518,382527-2,00.html>

GREENPEACE AANBEVELINGEN VOOR EUROPA

1. De regeringen van Nederland, België, Duitsland, Italië, Turkije en het Verenigd Koninkrijk moeten de Verenigde Staten verzoeken om de 480 resterende Amerikaanse NAVO kernwapens uit Europa terug te halen voor ontmanteling. Deze wapens zijn verouderd, gevaarlijk en belemmeren internationale nucleaire ontwapening.
2. De Noord-Atlantische Raad moet elke expliciete verwijzing naar kernwapens schrappen uit alle missies, mandaten, strategische concepten en structuren van de NAVO, en militaire uitrusting en infrastructuur voor NAVO-doeleinden moet ongeschikt zijn voor nucleaire NAVO-missies.
3. NAVO-lidstaten zouden internationale waarnemers van een geschikt VN-orgaan binnen het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA) moeten uitnodigen om toezicht te houden op de terugtrekking van de Amerikaanse NAVO-kernwapens, de vernietiging van opslagplaatsen voor kernwapens en regelmatige inspectie van deze locaties om zeker te stellen dat het nucleaire vermogen niet hersteld wordt.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

INLEIDING: Amerikaanse NAVO-kernwapens in Europa

Momenteel beschikken de Verenigde Staten over 480 kernwapens in zes Europese landen – België, Duitsland, Italië, Nederland, Turkije en het Verenigd Koninkrijk.

Dit rapport gaat over de veilige verwijdering van deze kernwapens uit Europa als concrete stap naar een kernwapenvrij Europa en een stap op weg naar internationale nucleaire ontwapening.

Met een vernietigende kracht variërend van de bom op Hiroshima tot meer dan tien keer zo krachtig, vormt elk Amerikaans kernwapen in Europa een gevaar voor de mensen in het land dat die wapens herbergt en daarbuiten. Elke kernbom vormt een bedreiging voor de Europese veiligheid en ondermijnt internationale inspanningen voor nucleaire non-proliferatie. Bovendien is elke bom is een mogelijk doelwit van terreuracties en brengt een onaanvaardbaar risico op ongevallen met zich mee.

De aanwezigheid van de Amerikaanse NAVO-kernwapens in Europa staat voortdurend onder druk door bezorgdheid over veiligheid en beveiliging, en de druk van de publieke opinie om de wapens te verwijderen. Hoewel het aantal Amerikaanse kernwapens in Europa aanzienlijk is gereduceerd, zal de druk aanhouden zolang niet alle wapens verwijderd zijn.

2006, een kans op een kernwapenvrij Europa

In november 2006 komen de NAVO-lidstaten bijeen in Riga, Letland, voor een NAVO-top die nu reeds wordt omschreven als een '*belangrijke mijlpaal*' voor de '*modernisering van de NAVO in de 21e eeuw*'. Deze top vindt plaats op voorstel van de Verenigde Staten, die ernaar streven de NAVO te moderniseren en haar militaire capaciteiten verder uit te bouwen². Tijdens de top zullen NAVO-bondgenoten beginnen met de toetsing van de missie en doelstellingen van het bondgenootschap, en van de verschillende politieke en militaire middelen die ter beschikking staan om deze doelen te bereiken.

Dit is een uitgelezen kans voor de Europese NAVO-leden om verantwoordelijkheid te nemen voor de kernwapens op hun grondgebied en ze terug te sturen naar de VS. Deze stap zou niet alleen mogelijke medeplichtigheid aan een kernramp voorkomen, het draagt ook bij aan het verminderen van de wereldwijde nucleaire spanningen. Door haar beleid ten aanzien van preventieve aanvallen en eerste gebruik van kernwapens is de NAVO het enige overgebleven militaire nucleaire bondgenootschap dat nucleaire slagkracht handhaaft en het voornemen heeft kernwapens in te zetten. De NAVO van de 21e eeuw zou zich los moeten maken van kernwapens en het 20e eeuwse beleid.

De toetsing en hervorming van de NAVO bieden een uitgelezen kans voor hen die het NAVO-beleid mede vormgeven, direct of indirect, om de NAVO kernwapenvrij te maken.

Als onderdeel van de toekomstgerichte toetsing van NAVO doelstellingen zou een diepgaande discussie over de rol van Amerikaanse kernwapens in Europa en de politieke en militaire consequenties daarvan moeten plaatsvinden, op regeringsniveau in alle NAVO-kernwapenstaten en in de Parlementaire Vergadering van de NAVO.

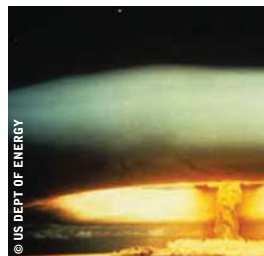
Dit jaar kunnen de eerste stappen worden gezet om een einde te maken aan de nucleaire verslaving van de NAVO in Europa.

Het verwijderen van deze kernwapens is een concrete bijdrage aan een veiligere toekomst voor alle Europeanen; een kans die we moeten grijpen.

dit is onze kans...

voor een veiligere toekomst weg met de kernwapens uit onze achtertuin

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

Amerikaanse NAVO-kernwapens in Europa: stand van zaken

NEDERLAND VOLKEL

20 KERNWAPENS

DE KRACHT VAN DE INSLAG VAN DEZE 20 WAPENS ZOU EEN GEBIED TER GROOTTE VAN EEN TIENDE VAN NEDERLAND ONMIDDELLIJK EN VOLLEDIG MET DE GROND GELIJK MAKEN. DE VERWOESTENDE INVLOED ZOU ZICH UITSTREKKEN TOT EEN GEBIED DRIE KEER ZO GROOT ALS NEDERLAND.

VERENIGD KONINKRIJK LAKENHEATH

110 NUCLEAR WEAPONS

DE KRACHT VAN DE INSLAG VAN DEZE 110 WAPENS ZOU EEN GEBIED BIJNA TER GROOTTE VAN GROOT-BRITANNIË ONMIDDELLIJK EN VOLLEDIG MET DE GROND GELIJK MAKEN. DE VERWOESTENDE INVLOED ZOU ZICH UITSTREKKEN TOT EEN GEBIED ZESTIEN KEER ZO GROOT ALS GROOT-BRITANNIË.

BRUSSEL – NAVO-HOOFDKWARTIER

BELGIË KLEINE BROGEL AIRBASE

20 KERNWAPENS

DE KRACHT VAN DE INSLAG VAN DEZE 20 WAPENS ZOU EEN GEBIED TER GROOTTE VAN EEN VIJFDE VAN BELGIË ONMIDDELLIJK EN VOLLEDIG MET DE GROND GELIJK MAKEN. DE VERWOESTENDE INVLOED ZOU ZICH UITSTREKKEN TOT EEN GEBIED VIER KEER ZO GROOT ALS BELGIË.

DUITSLAND* BÜCHEL [A] & RAMSTEIN [B]

BÜCHEL: 20 KERNWAPENS

RAMSTEIN: 130 KERNWAPENS

DE KRACHT VAN DE INSLAG VAN DEZE 150 WAPENS ZOU EEN GEBIED TER GROOTTE VAN DUITSLAND ONMIDDELLIJK EN VOLLEDIG MET DE GROND GELIJK MAKEN. DE VERWOESTENDE INVLOED ZOU ZICH UITSTREKKEN TOT EEN GEBIED TWINTIG KEER ZO GROOT ALS DUITSLAND.

ITALIË AVIANO [A] & GHEDI TORRE [B]

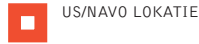
AVIANO: 50 KERNWAPENS

GHEDI TORRE: 40 KERNWAPENS

DE KRACHT VAN DE INSLAG VAN DEZE 90 WAPENS ZOU EEN GEBIED TER GROOTTE VAN HALF ITALIË ONMIDDELLIJK EN VOLLEDIG MET DE GROND GELIJK MAKEN. DE VERWOESTENDE INVLOED ZOU ZICH UITSTREKKEN TOT EEN GEBIED ACHT KEER ZO GROOT ALS ITALIË.

* TECHNISCH GEZIEN BIEDT DUITSLAND OPSLAGRUIMTE VOOR 150 AMERIKAANSE KERNWAPENS. VANWEGE DE MODERNISERING VAN DE LUCHTMACHTBASIS RAMSTEIN WORDT AANGENOMEN DAT ER NU ALLEEN 20 BOMMEN OP BÜCHEL OPGESLAGEN ZIJN – MAAR DE OVERIGE KERNWAPENS ZULLEN NAAR ALLE WAARSCHIJNLIJKHEID TERUGKEREN NADAT DE VERBOUWINGEN ZIJN AFGEROND.

LEGENDA

US/NAVO LOKATIE

NAVO HOOFDKWARTIER,
BRUSSEL

= 10 KERNWAPENS

OPMERKING: DEZE BEREKENINGEN ZIJN GEBASEERD OP ONTPLOFFING VAN DE WAPENS OP ÉÉN LOCATIE MET HUN MAXIMALE EXPLOSIEVE KRACHT VAN 170 KILOTON. DEZE BEREKENINGEN ZIJN EEN ALGEMENE EXTRAPOLATIE VAN DE EXPLOSIE VAN EEN KERNBOM MET EEN KRACHT VAN 1 MEGATON EN HOUDEN GEEN REKENING MET DE PLAATSELIJKE TOPOGRAFIE, GEBOUWEN OF WEERSOMSTANDIGHEDEN IN HET GETROFFEN GEBIED.

TURKIJE INCIRLIK
INCIRLIK: 90 KERNWAPENS

TUR

DE KRACHT VAN DE INSLAG VAN DEZE 90 WAPENS ZOU EEN GEBIED TER GROOTTE VAN EEN VIJFDE VAN TURKIJE ONMIDDELIJK EN VOLLEDIG MET DE GROND GELIJK MAKEN. DE VERWOESTENDE INVLOED ZOU ZICH UITSTREKKEN TOT EEN GEBIED DRIE KEER ZO GROOT ALS TURKIJE.

Sinds 1954 hebben Europeanen geen toegang tot informatie over de aanwezigheid van Amerikaanse NAVO-kernwapens in hun land, over de potentiële gevaren voor de volksgezondheid of over de veiligheid van deze wapens. Hoewel het aantal kernwapens is verminderd van ongeveer 7.000 in de jaren '70 tot 480 nu, zijn deze resterende wapens krachtig genoeg om heel Europa van de wereldkaart te vegen. Elk kernwapen is er een te veel.

De nucleaire slagkracht van de NAVO bestaat uit 480 tactische Amerikaanse kernwapens en een klein aantal Trident-kernkoppen van het Verenigd Koninkrijk, evenals de 'strategische nucleaire strijdkrachten van het Bondgenootschap, met name van de Verenigde Staten, de onafhankelijke nucleaire strijdkrachten van het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk¹³. Vijf niet-kernmachten zijn betrokken bij NAVO nuclear sharing (plaatsing van Amerikaanse kernwapens op grondgebied van andere NAVO-landen): België, Duitsland, Italië, Nederland en Turkije. Dit rapport behandelt de argumenten voor het verwijderen en ontmantelen van de 480 tactische Amerikaanse NAVO-kernwapens in Europa als concrete stap naar een kernwapenvrij Europa en een stap in de richting van internationale nucleaire ontwapening.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

Een ongeluk zit in een klein hoekje

Hoewel de veiligheids- en beveiligingsmaatregelen voor NAVO-kernwapens door de jaren heen zijn verbeterd, is het onmogelijk om alle risico's – met name tijdens onderhoud en vervoer van de wapens – uit te sluiten.

Regelmatig onderhoud is noodzakelijk om radioactieve en andere onderdelen die na verloop van tijd vervallen te vervangen. Sommige kernwapens worden door het Europese luchtruim naar de VS vervoerd voor onderhoud. De Amerikaanse veiligheidsvoorschriften staan echter niet toe dat deze vluchten boven Amerikaans grondgebied worden uitgevoerd. Maar blijkbaar vormt het geen probleem om Amerikaanse militaire luchtvaartuigen wel het Europese luchtruim te laten doorkruisen met kernwapens aan boord.

Hoewel om voor de hand liggende redenen geen informatie wordt vrijgegeven over de frequentie of routes van militaire vluchten met nucleair materiaal, kunnen we ervan uitgaan dat het vaste vliegroutes over drukbevolkte gebieden betreft. De enige manier om de risico's van deze vluchten uit te sluiten is alle kernwapens te verwijderen.

Brand vormt het grootste risico. De radioactieve materialen in deze wapens zijn bijzonder licht ontvlambaar, sommige kunnen zelfs spontaan ontbranden als ze in contact komen met lucht. Denk b.v. aan een kernwapen dat wordt overspoeld met kerosine als gevolg van een crash, of aan een vliegtuig met kernwapens aan boord dat in brand vliegt in de hangaar. Dit veroorzaakt geen kernexplosie, maar kan wel leiden tot een gevaarlijke, zeer radioactieve rookpluim die zich met de wind zou verspreiden.

Ongelukken met Amerikaanse vliegtuigen met kernwapens aan boord in Europa:

In Palomares, Spanje, kwam in januari 1966 een B52-bommenwerper in botsing met een tankvliegtuig, waarna de B52 explodeerde en brokstukken en onderdelen van kernwapens werden verspreid over een gebied van honderden hectares.

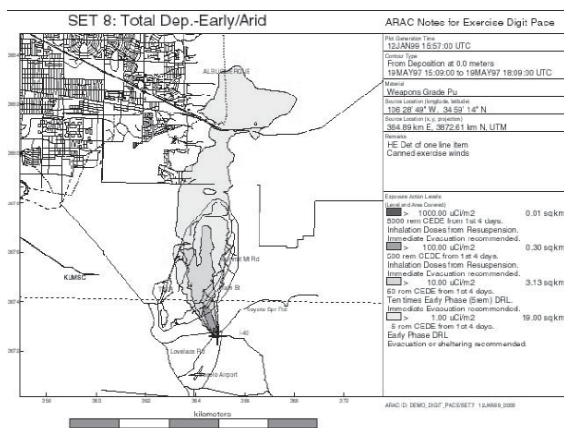
Na het ongeluk werd zo'n 1.400 ton radioactieve grond en vegetatie afgegraven, verpakt in vaten van 200 liter en naar de Savannah River Plant in de VS getransporteerd voor opslag.

Op 21 januari 1968 crashte een B52 zo'n elf kilometer ten zuidwesten van de vliegbasis Thule op Groenland. Na de mislukte landing brandde het vliegtuig volledig uit. De bommenwerper had vier kernbommen aan boord, die allemaal door het vuur vernietigd werden. De wrakstukken van het vliegtuig werden verspreid over een gebied van circa 275 meter aan weerszijden van het spoor van het vliegtuig. Bijna 7.000 kubieke meter verontreinigd ijs, sneeuw, water en brokstukken van de crash werden verwijderd en afgevoerd naar een goedgekeurde opslagplaats in de VS. Deze operatie nam vier maanden in beslag. Vandaag de dag staan honderden hectares landbouwgrond nog steeds onder toezicht.

Een vrijgegeven overzicht van ongelukken met Amerikaanse kernwapens is te vinden op <http://www.milnet.com/cdiart.htm>.

OFFICIELE FOTO VAN VATEN
MET AFGEGRAVEN GROND EN
VEGETATIE IN PALOMARES.⁴

source USA Department of Defense, Nuclear Weapons Accident Response Procedures (NARP), February 22, 2005, Office of the Assistant to the Secretary of Defense for Nuclear and chemical and Biological Defense Programs. Dod 3150.8-M

KERNWAPENS OPGESLAGEN IN DE BUURT VAN DRUKBEVOLKTE GEBIEDEN.
HET CENTRUM VAN ADANA IN TURKIJE, EEN STAD MET 1,9 MILJOEN INWONERS, LIGT 15 KM VAN DE INCIRLIK LUCHTMACHTBASIS. IN DUITSLAND WONEN 150.000 MENSEN BINNEN EEN STRAAL VAN 15 KM VAN DE RAMSTEIN LUCHTMACHTBASIS.

DIT IS AINAGUL, 6 JAAR OUD, EN ZIJ WOONT DICHTBIJ SEMIPALATINSK, KAZACHSTAN EEN VOORMALIG KERNPROEFGEBIED. ZIJ STOPTE MET GROEIEN TOEN ZIJ DRIE WAS. HAAR VADER KOMT UIT HET DORP ZNAMEKA DICHTBIJ HET TESTGEBIED. HAAR OUDERS SCHAMEN ZICH VOOR HAAR EN HEBBEN HAAR VAN SCHOOL GEHAALD. DAT IS VRIJ NORMAAL IN DE KAZACHSE CULTUUR. ZIJ OVERWEGEN HAAR NAAR EEN WEZENOPVANG TE BRENGEN WANT ZE HEBBEN NIET GENOEG GELD OM GOED VOOR HAAR TE ZORGEN. © ROBERT KNOTH

Het voorbeeld (zie illustratie) uit een Amerikaans militair handboek voor ongevallen met kernwapens, laat zien dat wanneer er vroeg in de ochtend onder droge weersomstandigheden een ongeval met een kernwapen zou gebeuren, de radioactieve kern van de bom zich wijd kan verspreiden, met ernstige gevolgen:

Tot vier kilometer met de wind mee kunnen mensen worden blootgesteld aan tot 100 keer de maximaal toegestane straling en is onmiddellijke evacuatie noodzakelijk. Tot elf kilometer met de wind mee kan de maximale stralingslimiet worden overschreden en kunnen schuilkelders en/of evacuatie noodzakelijk zijn. Hoe groter de windsnelheden op de dag van het ongeval, hoe groter het vervuilde gebied.

Het centrum van de Turkse stad Adana, die 1,9 miljoen inwoners telt, ligt op 15 kilometer van de vliegbasis Incirlik. In Duitsland wonen 150.000 mensen binnen een straal van 15 kilometer van de luchtmachtbasis Ramstein.

Het risico dat kernwapens in handen van terroristen vallen is niet denkbeeldig. In het verleden heeft Al-Qaeda al aanslagen beraamd op NAVO-kernwapenbases in België en Turkije⁵. Hoewel het onwaarschijnlijk is dat terroristen zich toegang weten te verschaffen tot de opslagplaatsen van deze wapens, bieden de regelmatige onderhouds-procedures gelegenheid voor een aanval, waarbij brand weer het grootste risico vormt.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

NAVO-kernwapenbeleid – illegaal, onverdedigbaar en onverantwoord

Het huidige nucleaire beleid van de NAVO wordt uiteengezet in het Strategisch Concept (herzien in 1999), waarin staat dat de NAVO 'voor de nabije toekomst' een mix van nucleaire en conventionele wapens zal handhaven teneinde de 'vrede te beschermen en oorlog of enige vorm van onderdrukking te voorkomen'⁶. De Nucleaire Planninggroep (Nuclear Planning Group – NPG) van de NAVO herbevestigde haar nucleaire beleid en slagkracht in 2005⁷. Daarop hebben België, Duitsland, Italië, Nederland en Turkije, de vijf niet-kernmachten betrokken bij NAVO nuclear sharing, afspraken gemaakt met de VS over nucleaire samenwerking over het onderhoud van 'dual capable' gevechtsvliegtuigen die kernwapentaken uitvoeren, training van mensen in het gebruik van kernwapens en de fysieke aanwezigheid van kernwapens op hun grondgebied.

Nuclear sharing is illegaal

Het NAVO nuclear sharing-principe is illegaal omdat het in strijd is met Artikel I en II van het nucleaire Non-Proliferatieverdrag (NPV).

Krachtens Artikel I: ***Kernmachten die deel uitmaken van het verdrag verplichten zich er toe geen kernwapens of andere nucleaire explosieven, of de controle daarop over te dragen aan anderen.***

Krachtens Artikel II: ***Niet-kernmachten verplichten zich de overdracht van nucleaire wapens of de controle over de wapens niet te aanvaarden.***

Volgens de NAVO nuclear sharing-afspraken dragen de VS duidelijk de controle over de kernwapens over aan een niet-kernmacht. Hoewel de kernbommen misschien onder Amerikaanse controle staan tot de beslissing valt om ze in te zetten, zijn de wapens opgeslagen op het grondgebied van niet-kernmachten en worden piloten van deze landen ingeschakeld om de bommen naar hun doelwit te vliegen.

Dat sommigen nuclear sharing legaal noemen omdat de afspraken al van kracht waren ten tijde van de onderhandelingen over het NPV, is onterecht. Het NAVO nuclear sharing-principe wordt niet erkend in het verdrag, terwijl wel wordt erkend dat vijf landen beschikken over kernwapens⁸.

Dit argument klopt ook niet met de doelstelling die ten grondslag ligt aan het NPV: voorkomen dat andere landen dan de oorspronkelijke kernwapenstaten ook kernwapens verwerven.

NAVO nuclear sharing is ook strijdig met Artikel VI van het NPV, dat alle ondertekenaars van het verdrag verplicht te streven naar een kernwapenvrije wereld. De kernwapens binnen de NAVO en de herbevestiging van hun politieke en militaire waarde zijn een schending van deze verplichting. Bovendien wordt het NAVO nuclear sharing-principe regelmatig aan de orde gesteld door NPV-partijen als een zorgwekkend voorbeeld van hoe vooral de VS hun ontwapeningsverplichting niet naleven. Verder gebruiken ze het als voorbeeld in relatie tot de toenemende waarde die sommige landen hechten aan de instandhouding van hun kernwapenarsenaal.

Nuclear is onverdedigbaar

NAVO-kernwapens zijn zowel in militair als politiek opzicht onverdedigbaar.

Gedurende de Koude Oorlog golden kernwapens als verdediging tegen de voormalige Sovjetunie. Tegenwoordig bestaat er weinig twijfel over dat ze als aanvalswapens dienen en het Amerikaanse militaire beleid ondersteunen, niet dat van de Europese landen. De president van de VS beslist over het gebruik van deze kernwapens, hij heeft daarvoor geen toestemming nodig van het land waar de wapens gestationeerd zijn. Zoals opgemerkt door Walter Kolbow, voormalig staatssecretaris van Defensie van Duitsland, *'beschikt Duitsland niet over kernwapens, niet in tijden van vrede en niet ter verdediging van Duitsland'*.

NAVO in het kort

Oppericht: in 1949 krachtens het Noord-Atlantische Verdrag (het Washington Verdrag)

Oorspronkelijke leden: België, Canada, Denemarken, Frankrijk, IJsland, Italië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Portugal, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten (12)

Huidige leden: België, Bulgarije, Canada, Denemarken, Duitsland, Estland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, IJsland, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Polen, Portugal, Roemenië, Slowakije, Slovenië, Spanje, Tsjechische Republiek, Turkije, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten (26)

Doelstelling: leden verklaren "hun krachten te bundelen voor collectieve verdediging en voor het bewaren van vrede en veiligheid"

Amerikaanse kernwapens momenteel gestationeerd in: België, Duitsland, Italië, Nederland, Turkije en het Verenigd Koninkrijk

Amerikaanse kernwapens voorheen gestationeerd in: Canada, Griekenland, Denemarken (Groenland) en IJsland

De Nucleaire Planning Group (NPG) voorgezeten door de Secretaris-Generaal van de NAVO (**Jaap de Hoop Scheffer**) bestaat uit de ministers van Defensie van NAVO-lidstaten. De NPG is het belangrijkste orgaan van de NAVO voor advies en besluitvorming over nucleaire kwesties, waaronder de nucleaire slagkracht, strategie en wapensystemen van de NAVO en mogelijk gebruik van kernwapens door de NAVO.

De High Level Group (HLG) is een belangrijk adviesorgaan voor de NPG inzake nucleair beleid en planning.

In het **Militair Comité (Military Committee)** zijn alle lidstaten met een leger vertegenwoordigd door hoge militaire functionarissen, zogenaamde Militaire Vertegenwoordigers, die hun ministers van Defensie vertegenwoordigen. Het Comité kan ook een bijeenkomst met alle stafchefs beleggen. Gewoonlijk komt het Comité elke donderdag bijeen, onder voorzitterschap van generaal **Ray Henault** (Canada).

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

NAVO-kernwapenbeleid – illegaal, onverdedigbaar en onverantwoord

vervolg

Terwijl de kernwapens in Europa voortvloeien uit het nucleaire beleid van de VS, maakt een evaluatie van de Defense Science Board van het Pentagon duidelijk dat er *'geen duidelijke militaire noodzaak bestaat voor deze systemen... De handhaving ervan is hoofdzakelijk een politieke beslissing'*¹⁰. Sommige luchtmachten van landen die betrokken zijn bij NAVO Nuclear sharing lijken het hiermee eens te zijn en verminderen geleidelijk het aantal vliegtuigen dat geschikt is voor het uitvoeren van kernwapentaken¹¹. De volgende logische stap is de volledige verwijdering van de kernwapens.

NAVO-lidstaten hangen het standpunt aan dat de kernwapens *'een belangrijke politieke en militaire link vormen tussen de Europese en Noord-Amerikaanse leden van het Bondgenootschap'*. De feiten vertellen echter een ander verhaal. Van de 26 NAVO-lidstaten zijn er in slechts zes lidstaten Amerikaanse kernwapens aanwezig. Vroeger waren er ook Amerikaanse NAVO-kernwapens gestationeerd in Canada, Griekenland, Denemarken (Groenland) en IJsland, en ondanks de verwijdering van de wapens bleven deze landen lid van de NAVO.

Toen de Amerikaanse minister van Defensie Rumsfeld onlangs door een journalist van het Duitse dagblad Der Spiegel gevraagd werd naar het doel van in Duitsland gestationeerde Amerikaanse kernbommen, antwoordde de

minister: *'Ik denk dat ik dat overlaat aan de Duitsers en de NAVO. Sommige landen in Europa hebben ooit besloten om kernwapens toe te laten op het continent. Dit werd gezien als in hun belang en dat wordt vandaag de dag nog steeds zo gezien, aangezien de situatie voortduurt. Men zou dus kunnen aannemen dat het in hun belang blijft.'*¹² De bal ligt dus bij Europa.

Nuclear sharing is onverantwoord

Het NAVO-beleid om als eerste kernwapens te gebruiken geeft, in combinatie met het Amerikaans veiligheidsbeleid dat voor preventieve oorlog pleit, een extra dimensie aan gevaar. De VS stimuleren de ontwikkeling van kernwapens die *'meer flexibele mogelijkheden'* bieden in tijden van militaire/politieke conflicten of spanningen. Dit vergroot duidelijk de kans dat kernwapens worden ingezet. De nationale veiligheidsstrategie 2006 van de VS stelt: *'We sluiten het gebruik van geweld vóór aanvallen plaatsvinden niet uit, ook niet als er onzekerheid bestaat over het tijdstip en de plaats van de vijandelijke aanval.'*¹³ De VS hebben recentelijk een 'Global Strike Plan' ontwikkeld waarin de mogelijke inzet van in Europa gestationeerde Amerikaanse NAVO-kernwapens in een preventieve aanval wordt beschreven¹⁴. Het Amerikaanse nucleaire beleid ondersteunt de handhaving en modernisering van nucleaire strijdkrachten in deze context, met een rol voor de NAVO-kernwapens.

De nucleaire doctrine van de NAVO weerspiegelt die van de VS. De Nucleaire Planninggroep van de NAVO wordt zelfs voorgezeten door de Amerikaanse onderminister van Defensie, die tevens verantwoordelijk is voor het opstellen en uitvoeren van de Amerikaanse nucleaire doctrine.

Een artikel van Seymour Hersh dat in april 2006 in de New Yorker verscheen maakte duidelijk hoe groot de invloed van het Amerikaanse beleid is op landen die NAVO kernwapens op hun grondgebied hebben. Hersh onthulde militaire plannen van de VS waarin de inzet van tactische kernwapens tegen Iran werd overwogen¹⁵. Deze plannen vermelden specifiek de B61-kernbom, die mogelijk gestationeerd is op de NAVO luchtmachtbases. Als het scenario uitgaat van de inzet van vliegtuigen vanaf land, zou dit waarschijnlijk gebeuren vanaf de Turkse luchtmachtbasis Incirlik,¹⁶ waar momenteel Amerikaanse kernwapens liggen opgeslagen. Door hun passieve houding geven Europese landen met NAVO kernwapens dus niet alleen hun goedkeuring aan de inzet van Amerikaanse kernwapens voor preventieve aanvallen, maar lopen ze ook het risico dat vliegbases op hun grondgebied worden gebruikt voor het lanceren van kernwapens in een Amerikaans conflict.

Geen enkele NAVO-lidstaat heeft openlijk kritiek geuit op het nieuwe Amerikaanse beleid inzake het gebruik van kernwapens, hetgeen zelfs in een conventioneel conflict of nog voordat sprake is van een zichtbare dreiging is toegestaan. Door hun stilzwijgen, door de aanwezigheid van deze wapens en door hun ondersteuning van het NAVO-beleid, gaan de lidstaten akkoord met de inzet van Amerikaanse kernwapens door vliegtuigen en piloten van het Bondgenootschap in deze scenario's. Door de verwijdering van kernwapens uit Europa kunnen Europeanen afstand nemen van de Amerikaanse nucleaire doctrine.

Nuclear sharing schept een gevaarlijk precedent

NAVO nuclear sharing schept een gevaarlijk precedent door kernmachten toe te staan kernwapens buiten hun grondgebied te stationeren en ze te delen met niet-kernmachten.

NAVO nuclear sharing is een model dat anderen kunnen volgen, waarbij ze de bestaande relaties als juridische basis kunnen aanvoeren. Pakistan zou dus het NAVO nuclear sharing-principe kunnen aanhalen als argument wanneer het zijn kernwapens met een ander land in het Midden-Oosten wil delen. Waarom zou Pakistan niet kunnen zeggen dat haar kernstrijdkrachten een belangrijke factor zijn bij de handhaving van de veiligheid en stabiliteit, net zoals staat vermeld in het huidige Strategische Concept van de NAVO? De aanwezigheid van kernwapens op Europees grondgebied zal proliferatie eerder in de hand werken dan het te ontmoedigen.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

NAVO-kernwapenbeleid – illegaal, onverdedigbaar en onverantwoord

vervolg

NAVO-beleidsorganen

De Noord-Atlantische Raad (North Atlantic Council – NAC)

- * Belangrijkste besluitvormingsorgaan
- * De Raad bestaat uit permanente vertegenwoordigers op ambassadeursniveau in Brussel, ondersteund door een delegatie
- * Effectief politiek gezag en beslissingsbevoegdheid
- * Komt bijeen op hogere niveaus – ministers van Buitenlandse Zaken, ministers van Defensie, regeringsleiders – maar heeft hetzelfde gezag en dezelfde beslissingsbevoegdheid ongeacht het niveau waarop wordt vergaderd¹⁹
- * Komt minstens één keer per week bijeen, gewoonlijk onder voorzitterschap van de Secretaris-Generaal van de NAVO

Defensieplanningcommissie (Defence Planning Committee – DPC)

- * Samengesteld uit permanente vertegenwoordigers
- * Komt minstens twee keer per jaar bijeen op het niveau van de ministers van Defensie
- * Bespreekt de meeste defensieaangelegenheden en onderwerpen in verband met collectieve defensieplanning
- * Met uitzondering van Frankrijk (dat waarnemende rechten heeft) zijn alle NAVO-lidstaten in dit forum vertegenwoordigd

Het DPC adviseert de militaire autoriteiten van de NAVO en heeft binnen de grenzen van zijn verantwoordelijkheden dezelfde functies en attributen en hetzelfde gezag als de Raad. Het werk van het DPC wordt voorbereid door een aantal ondergeschikte commissies met specifieke verantwoordelijkheden en vooral door de Controlecommissie Defensie (Defence Review Committee), dat toezicht houdt op het Strijdkrachtenplanningsproces (Force Planning Process) binnen de NAVO en dat andere kwesties in verband met de Geïntegreerde Militaire Structuur (Integrated Military Structure) onderzoekt²⁰.

Nucleaire Planninggroep (NPG)

- * Samengesteld uit de ministers van Defensie van lidstaten die deelnemen aan het Defensieplanningcomité
- * Komt wanneer nodig bijeen op ambassadeursniveau en tot twee keer per jaar op het niveau van de ministers van Defensie

De NPG bespreekt een 'breed scala van nucleaire beleidsthema's, waaronder veiligheid, betrouwbaarheid en voortbestaan van atoomwapens, communicatie- en informatiesystemen, plaatsingskwesties en bredere vraagstukken van algemene zorg, zoals nucleaire wapenbeheersing en proliferatie. Het nucleaire beleid van het Bondgenootschap wordt voortdurend geëvalueerd en beslissingen om het beleid te wijzigen of aan te passen in het licht van nieuwe ontwikkelingen, en om de planning- en overlegprocedures te verbeteren, worden gezamenlijk genomen²¹.

NPG High Level Group (HLG)

- * Belangrijk adviesorgaan voor de NPG
- * Voorgezeten door de Amerikaanse onderminister van Defensie voor Internationale Veiligheid
- * Samengesteld uit nationale beleidsmakers en deskundigen uit de hoofdsteden
- * Komt verschillende keren per jaar bijeen

De HLG komt bijeen om aspecten van het nucleaire beleid en de nucleaire planning en troepenmacht van de NAVO te bespreken, en aangelegenheden in verband met de veiligheid, betrouwbaarheid en het voortbestaan van kernwapens.

NAVO-ministers van Buitenlandse Zaken

- * Komen tot twee keer per jaar in formele zitting bijeen
- * Komen ook bijeen met de leden van de Euro-Atlantische Partnerschapsraad (Euro-Atlantic Partnership Council) en hun respectieve defensie ministers
- * Nemen deel aan vergaderingen van de NAVO-Rusland Raad en NAVO-Oekraïne Raad

Geallieerde Opperbevelhebber voor Europa (Supreme Allied Commander Europe – SACEUR)

De dagelijkse militaire taken worden uitgevoerd door het Geallieerde Commando, dat onder leiding staat van de Geallieerde Opperbevelhebber voor Europa.

De NAVO Parlementaire Vergadering (NATO Parliamentary Assembly – NPA)

- * Onafhankelijk van de NAVO, vormt een schakel tussen de nationale parlementen en het Bondgenootschap
- * Bestaat uit 248 leden van de 26 NAVO-lidstaten en 59 parlementariërs van 13 'geassocieerde' lidstaten
- * De nationale defensiecommissies benoemen gewoonlijk de deelnemers

De NPA werd opgericht om ervoor te zorgen dat de nationale parlementen rekening zouden houden met de NAVO-doelen en -gedragsrichtlijnen bij de uitwerking van nationale wetgeving. De Vergadering telt een aantal commissies, subcommissies en werkgroepen die aanbevelingen opstellen voor de halfjaarlijkse plenaire zitting van de Vergadering, over zeer uiteenlopende kwesties die de NAVO aangaan.

Frankrijk – een bijzonder geval

In 1966 kondigde president De Gaulle het vertrek van buitenlandse troepen uit Frankrijk en de terugtrekking van Frankrijk uit de militaire plannings- en besluitvormingsstructuur van de NAVO aan.

Frankrijk behield zijn beslissingsbevoegdheid in de Noord-Atlantische Raad, draagt nog steeds bij aan de civiele en militaire budgetten van de NAVO en biedt incidenteel militaire ondersteuning voor NAVO-missies.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

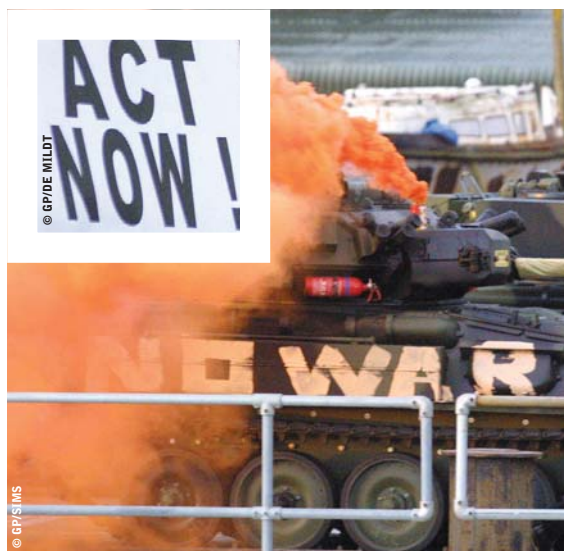
WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

NAVO-kernwapenbeleid – illegaal, onverdedigbaar en onverantwoord

vervolg

NAVO-kernwapens verhinderen onderhandelingen met Rusland

De tactische kernwapens van de NAVO belemmeren pogingen om met Rusland te onderhandelen over de vermindering van zijn kernwapens. De Russische Federatie heeft expliciet aangegeven niet bereid te zijn te onderhandelen over de vermindering van het aantal tactische kernwapens zolang de VS kernwapens in Europa gestationeerd hebben. De duizenden tactische (niet-strategische) kernwapens die Rusland in 1991 eenzijdig verklaarde te zullen vernietigen, zijn nog grotendeels intact.

Nuclear sharing zoekt rechtvaardiging

Misschien wel het meest alarmerend is dat de NAVO op zoek lijkt naar een nieuwe rechtvaardiging voor de NAVO kernwapens.

De NAVO wijst steeds meer naar het Midden-Oosten als reden voor het handhaven van Amerikaanse wapens in Europa. Deze nieuwe redenering vloeit voort uit het nucleaire beleid van de VS en is buiten de NAVO om tot stand gekomen, maar heeft grote invloed op de ontwikkeling van het NAVO-beleid. De strijd tegen het terrorisme en de retoriek over de 'as van het kwaad' hebben inmiddels de aandacht op het Midden-Oosten gevestigd en eerdere ervaringen hebben geleerd dat de VS niet altijd haar bondgenoten raadpleegt wanneer ze nucleaire plannen maken.

Bovendien zouden de pogingen van EU-landen om de nucleaire schaduw die over het Midden-Oosten trekt tegen te houden, geloofwaardiger zijn en meer succes hebben als er geen Amerikaanse kernwapens op Europees grondgebied zouden staan. Europese landen kunnen méér doen om de escalatie van een nucleaire crisis in het Midden-Oosten te voorkomen. Momenteel worden de Europese onderhandelingspogingen met Iran ernstig ondermijnd door de dualiteit (die als hypocriet wordt gezien) in het nucleaire beleid van sommige Europese landen. Onderhandelingen over denuclearisatie van Iran vanuit deze positie kunnen niet serieus worden genomen.

**EEN TOEKOMST
ZONDER
NUCLEAIRE
RISICO'S**

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

De kracht van één NAVO-kernwapen

Hoewel het gebruik van kernwapens misschien onvoorstelbaar is, is de mogelijkheid dat het alsnog gebeurt zeker denkbaar. Het gebruik van deze wapens wordt ondersteund door Amerikaanse militaire strategen, met hun recente suggesties dat de Amerikaanse B61-bommen van de NAVO mogelijk kunnen worden ingezet tegen Iraanse nucleaire doelwitten.

DIT IS BAYAN BEISENGALIEVA, 15 JAAR OUD UIT SEMIPALATINSK, KAZACHSTAN, EEN VOORMALIGE NUCLEAIR TESTGEBIED. ZIJ WAS ZES JAAR TOEN DOKTOREN BIJ HAAR EEN HERSENTUMOR ONTDEKTE. ZE IS TOEN BEHANDELD IN DUITSLAND. VORIG JAAR IS ER EEN NIEUWE TUMOR ONTDEKT. NU ONDERGAAT ZIJ CHEMOTHERAPIEËN IN HET ONCOLOGIE CENTRUM VAN HET SEMIPALATINSK ZIEKENHUIS EN ZE HOOPT DAT DIT HAAR ZAL GENEZEN.

VOLGENS RUSSISCHE AUTORITEITEN HEBBEN ER IN DE SOVJET UNIE 498 NUCLEAIRE TESTEN PLAATS GEVONDEN TUSSEN 1949 EN 1989. DEZE KERNPROEVEN VEROORZAAKTEN WIJDVERSPREIDE RADIOACTIEVE BESMETTING, MET NAME IN KAZACHSTAN EN SIBERIË. ONGEVEER 1,7 MILJOEN MENSEN ZIJN MET DEZE RADIOACTIEVE BESMETTING IN AANRAKING GEKOMEN. KANKER, LEUKEMIE, HARTZIEKTEN, BÖTZIEKTEN EN KINDEREN MET AANGEBOREN LICHAAMELIJKE OF MENTALE HANDICAPS ZIJN DRAMATISCH TOEGENOMEN SINDE HET TESTEN STARTTE. IN 1999 HEEFT HET UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME (UNDP) DE REGIO TOT RAMPENGEBIED VERKLAARD EN OPGEROEPEN TOT BREDE STEUN AAN DE MENSEN DIE IN DE REGIO LEVEN.

©ROBERT KNOTH

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

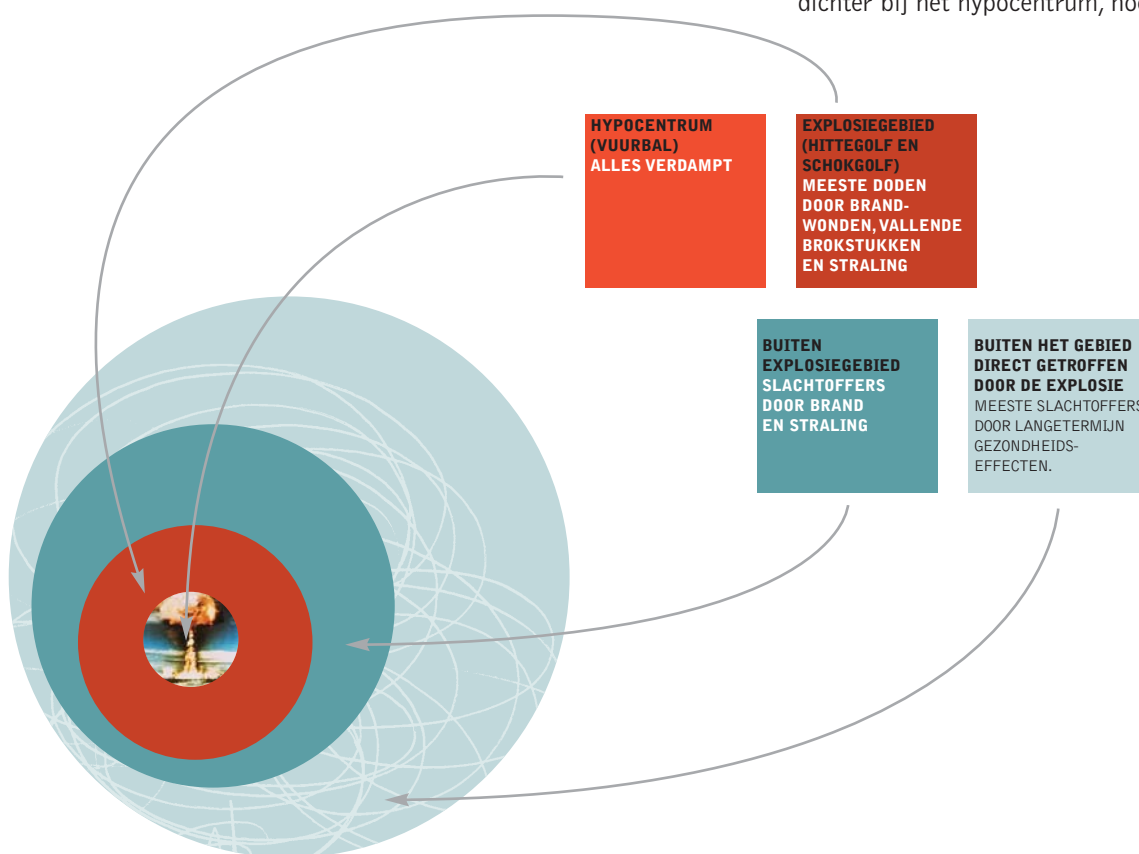
De kracht van één NAVO-kernwapen *vervolg*

Hieronder volgt een indicatie van de gevolgen die het gebruik van één van deze wapens kan hebben.

De Amerikaanse NAVO-kernwapens zijn zwaarte-krachtbommen, net als de bommen op Hiroshima en Nagasaki, sommige met een kracht in dezelfde orde van grootte, terwijl andere meer dan tien keer zo krachtig zijn.

De effecten van de bommen op Japan bieden een bruikbare, maar conservatieve indicatie van de fysieke en medische gevolgen, zelfs als maar één B61-kernbom zou worden gebruikt¹⁷.

Als een kernbom boven een stad ontploft komt een intense hitte vrij, ontstaan stormwinden en daalt radioactieve stof neer (fall-out). De mate van verwoesting is afhankelijk van de afstand tot het centrum van de explosie, het hypocentrum: hoe dichterbij het hypocentrum, hoe groter de schade.

Alles in het hypocentrum verdampt onmiddellijk door de hoge temperaturen. In Hiroshima waren keramische tegels binnen een straal van 600 meter van 'ground zero' volledig gesmolten.

Buiten het hypocentrum vallen de meeste slachtoffers als gevolg van brandwonden, verwondingen door rondvliegend puin van gebouwen die instorten door de drukgolf en door acute blootstelling aan hoge straling.

De meeste mensen die in Hiroshima en Nagasaki binnen één kilometer van 'ground zero' niet werden gedood door de explosie en/of brandwonden, stierven als gevolg van stralingsziekte. Acute stralingseffecten hielden tot vier maanden na het bombardement aan. Kenmerkende symptomen van stralingsziekte zijn bloedingen, diarree, haarverlies, laesies achter in de mond, rotting en verzwering van het tandvlees, onderhuidse bloedingen, braken, misselijkheid en koorts.

Op de langere termijn kan radioactieve stof benedenwinds van elke kernexplosie neerdalen. De radioactieve neerslag wordt vervolgens ingeademd of komt in het lichaam terecht door besmet voedsel of water te eten of drinken. In Hiroshima viel een 'zwarte regen' (radioactieve neerslag) ten noordwesten van ground zero. De zwarte regen was kleverig en mensen dachten dat het olie was. Overal waar de regen was gevallen bleef een zwart druppelpatroon zichtbaar.

De langetermijneffecten van straling zijn onder andere verschillende vormen van kanker, met name lymfkliergezwellen en schildklierkanker, en misvormingen bij kinderen wiens moeders blootgesteld zijn aan straling. Het voorkomen van leukemie onder overlevenden blijkt evenredig te zijn aan de stralingsdosis waaraan iemand is blootgesteld. Bovendien is het risico van leukemie groter naarmate een persoon jonger was ten tijde van de blootstelling. Het aantal personen waarbij leukemie werd vastgesteld bereikte ongeveer zeven tot acht jaar na de blootstelling een piek¹⁸.

In Hiroshima vonden 80.000 van de circa 250.000 inwoners direct de dood. Eind 1945 waren naar schatting nog eens 60.000 mensen overleden. En ook vandaag sterven mensen nog steeds als gevolg van deze nucleaire aanval.

Volgens de stad Hiroshima bedraagt op 6 augustus 2004 het totale dodental als gevolg van de atoombom 237.062 en wonen er nog 270.000 hibakusha (slachtoffers van de atoombom) in Japan.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

Tijd voor verandering

Als Europese burgers wordt gewezen op de aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens op het grondgebied van NAVO-landen roepen ze massaal op tot de verwijdering van deze wapens. Dit sluit aan bij internationale oproepen tot de verwijdering van kernwapens.

De NAVO lijdt echter aan een gebrek aan democratie. De plaatsing en handhaving van Amerikaanse kernwapens heeft plaatsgevonden zonder overleg met, of instemming van, burgers die worden getroffen door de aanwezigheid van deze wapens. Gedurende de geschiedenis van de NAVO hebben burgers in Europa en andere delen van de wereld inventieve manieren gevonden om informatie te vergaren over de nucleaire gevaren en om hun onvrede met het onderliggende beleid te uiten (zie bijlage 1). De bevolking blijft aandringen op de verwijdering van de resterende wapens. Uit een opiniepeiling van mei 2005 blijkt dat een ruime meerderheid van de Duitsers (76%), over het gehele politieke spectrum, wil dat Amerikaanse kernwapens uit Duitsland verdwijnen.

Uit recente voorbeelden van de heersende politieke opinie blijkt de toenemende aandacht voor de NAVO-wapens in Europa. Zo zijn er verklaringen van NPV-lidstaten tijdens de NPV Toetsingsconferentie in mei 2005²², en kamer-vragen (in Duitsland, België en Nederland) naar aanleiding van het NRDC-rapport (Natural Resources Defence Council) over NAVO-

kernwapens in Europa. Een unanieme resolutie in de Belgische senaat, een resolutie in de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers²³ en een voorgestelde resolutie van het Duitse parlement²⁴ roepen op tot de verwijdering van Amerikaanse kernwapens.

In januari 2006 presenteerde de Duitse parlementspartij Die Linken een resolutie²⁵ die oproept tot de terugtrekking van Amerikaanse kernwapens uit Duitsland. Die Linken stuurde de regering ook een lijst met 28 vragen over de status van kernwapens in Duitsland²⁶.

In een opinieartikel in 2005 verzette de Belgische parlementariër Dirk van der Maelen zich fel tegen de Amerikaanse kernwapens en het nucleaire beleid van de VS. De gehandhaafde aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens ondermijnt het Europese streven naar wereldwijde non-proliferatie, zoals we zien bij de Franse, Duitse en Britse inspanningen om te voorkomen dat Iran een kernmacht wordt. *'Europa moet het goede voorbeeld geven en beginnen met het verwijderen van kernwapens van het Europese continent.'*²⁷

Europese regeringen van NAVO-landen hebben een directe rol bij het vormgeven van het NAVO-beleid en kunnen dit beleid veranderen. Het is duidelijk dat de beslissing om Amerikaanse kernwapens van de Europese bodem te verwijderen van de Europeanen zelf moet komen.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

REFERENTIES

- 1 | JAMES APPATHURAI - NAVO-woordvoerder, Background Briefing, March 2006 <http://www.nato.int/docu/speech/2006/s060317a.htm>.
- 2 | Kurt Volker, Amerikaanse onderminister van Buitenlandse Zaken voor Europese en Euraziatische onderwerpen. Toespraak op de Naval Postgraduate School, Monterey, VS, 28 maart 2006. <http://www.state.gov/p/eur/rls/rm/63860.htm>.
- 3 | Paragraph 62, The Alliance's Strategic Concept, Approved by the Heads of State and Government, participating in the meeting of the North Atlantic Council in Washington D.C. 23rd and 24th April 1999 <http://www.nato.int/docu/pr/1999/p99-065e.htm>.
- 4 | The Brookings Institution op <http://www.brook.edu/FP/projects/nucwcost/palomares.htm>
- 5 | Sedat Gunec, 'Al-Qaeda Planned Missile Attack on Incirlik Air Base' 19 February 2006, <http://www.zaman.com/?bl=national&alt=&trh=20060219&hn=29945> 'Al-Qaeda's New Front - Belgium' PBS Frontline, 30 September 2003, <http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/front/map/be.html>.
- 6 | Paragraaf 46 van het Strategisch Concept van het Bondgenootschap, goedgekeurd door de staatshoofden en regeringsleiders op de top van de Noord-Atlantische Raad in Washington op 23 en 24 april 1999 <http://www.nato.int/docu/pr/1999/p99-065e.htm>.
- 7 | Final Communiqué van de Ministeriële Vergadering van het Defensieplanning-commissie en de Nucleaire Planninggroep, Brussel, 9 juni 2005 <http://www.nato.int/docu/pr/2005/p05-075e.htm>.
- 8 | Verdrag inzake de non-proliferatie van kernwapens, artikel IX, deel 3
Dit Verdrag treedt in werking na bekrachtiging door de depotregeringen en veertig andere landen die dit Verdrag hebben ondertekend en de neerlegging van hun akten van bekrachtiging. Voor de toepassing van dit Verdrag wordt onder een kernmacht verstaan een land dat vóór 1 januari 1967 een kernwapen of een ander nucleair explosiemiddel heeft vervaardigd of tot ontploffing heeft gebracht.
- 9 | Citaat uit het Duits 'Deutschland erlange "weder im Frieden noch im Verteidigungsfall jemals eine Verfügungsgewalt über Nuklearwaffen".' Ein Rest von Eiszeit; Warum auf einem Fliegerhorst in der Eifel noch immer US-Soldaten über Bomben wachen, die vom Kalten Krieg übrig geblieben sind; Die letzten amerikanischen Atomwaffen in Deutschland: Was liegt in Büchel alles unter Tage? Birk Meinhardt, Süddeutsche Zeitung, 16 december 2005.
- 10 | Defense Science Board: Future Strategic Strike Forces, Washington, February 2004, p.5-13f
- 11 | Otfried Nassauer, 'Nuclear Weapons in Europe - A Question of Political Will: A Policy Note prepared for Greenpeace Germany' (BITS Policy Note 05.4, June 2005). <http://www.bits.de/public/policynote/pn05-4.htm>.
- 12 | "Spiegel Interview with US Secretary of Defense Donald Rumsfeld", 31 oktober 2005 <http://service.spiegel.de/cache/international/0,1518,382527-2,00.html>.
- 13 | <http://www.whitehouse.gov/nsc/nss/2006/nss2006.pdf>
- 14 | Hans M. Kristensen voor de Federation of American Scientists, Global Strike Plan, A Chronology of the Pentagon's New Offensive Strike Plan, 15 maart 2006 <http://www.nukestrat.com/us/stratcom/GSChron.htm>
- 15 | THE IRAN PLANS, Would President Bush go to war to stop Tehran from getting the bomb? door SEYMOUR M. HERSH, New Yorker, 7 April 2006
- 16 | U.S. Is Studying Military Strike Options on Iran, Author, 9 April 2006 http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/04/08/AR2006040801082_2.html
- 17 | Het volgende overzicht van de effecten van kernwapens is direct ontleend aan de methodologie ontwikkeld en beschreven door M.V. Ramana in Bombing Bombay? Effects of Nuclear Weapons and a Case Study of a Hypothetical Explosion, IPPNW Global Health Watch Report Number 3 (International Physicians for the Prevention of Nuclear War, 1999).
- 18 | Effects of A-bomb Radiation on the Human Body 1992, Ed. Hiroshima International Council for Medical Care of the Radiation-exposed, Bunkodo.
- 19 | NAVO-handboek, hoofdstuk 7 'Beleid en besluitvorming' <http://www.nato.int/docu/handbook/2001/hb070101.htm>.
- 20 | NATO Handbook, Hoofdstuk 7, zie hierboven.
- 21 | NATO Handbook, Hoofdstuk 7, zie hierboven.
- 22 | <http://www.reachingcriticalwill.org/legal/npt/RevCon05/GDstatements/index.html>.
- 23 | 13 Juli 2005, <http://www.dekamer.be/FLWB/pdf/51/1545/51K1545007.pdf>.
- 24 | 13 April 2005, http://www.nukestrat.com/us/afn/Germany_FDPresolution041305.pdf.
- 25 | http://www.bundestag.de/bic/hib/2006/2006_026/04.html.
- 26 | http://www.nukestrat.com/us/afn/Germany_questions012006.pdf.
- 27 | Dirk Van der Maelen, Op-ed in De Standaard Online, Daar komen de mininukes, September 2005, <http://www.standaard.be/Artikel/Detail.aspx?artikelId=GKLIADSF>

MINSK, WIT-RUSLAND MIKHAIL AND VLADIMIR, (16) ZIJN TWEELINGBROERS. MIKHAIL IS GEBOREN MET EEN WATERHOOFD EN VLADIMIR HEEFT LEERPROBLEMEN. HUN VADER EN MOEDER WERKTEN IN DE MEEST RADIOACTIEVE GEBIEDEN NA DE TSJERNOBYL RAMP
© ROBERT KNOTH

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

INLEIDING

Nederland herbergt 20 kernwapens. Deze bevinden zich op een militaire basis in Volkel. Amerikaanse piloten onder bevel van de president van de Verenigde Staten kunnen kernwapenmissies uitvoeren vanuit Volkel zonder goedkeuring van de Nederlandse regering. Dit is de harde waarheid die schuilt achter flinterdunne juridische en technische argumenten die NAVO-functionarissen aandragen ter verdediging van de aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens op grondgebied van andere NAVO-landen (nuclear sharing).

In de praktijk betekent NAVO nuclear sharing dat de NAVO Nederland zowel de politieke als technische middelen aanreikt om een bijdrage te kunnen leveren bij het inzetten van kernwapens. De Amerikaanse kernwapens staan op Nederlands grondgebied en Nederlandse piloten worden getraind om deze wapens naar hun doelwit te vliegen. Het argument ter ondersteuning van het NAVO-beleid is dat de wapens onder Amerikaanse controle staan tot de beslissing valt om ze in te zetten. Dit zou alleen in oorlogstijd gebeuren, wanneer – beweert men – het Non Proliferatie Verdrag (NPV) niet van toepassing is. De logische consequentie hiervan is dat Nederlandse piloten in tijden van oorlog geacht worden te handelen in opdracht van de NAVO. Critici van NAVO nuclear sharing wijzen erop dat dit betekent dat de controle van een kernwapen wordt overgedragen van een kernmacht (de VS) aan een niet-kernmacht (Nederland), hetgeen in strijd is met het Non Proliferatie Verdrag (NPV)¹.

Een meerderheid van de Nederlandse bevolking wil dat deze wapens verdwijnen². Maar het gebrek aan democratie binnen de NAVO is ook in Nederland voelbaar; de inwoners worden niet ingelicht over het nucleaire vermogen van hun land en naar hun protesten wordt niet geluisterd. In Nederland worden geregeld kamervragen gesteld en niet-overheids-organisaties – zowel nationale als internationale – blijven het onderwerp op de agenda zetten. Maar de Nederlandse overheid lijkt de wensen van de VS boven de zorgen en behoeften van haar eigen burgers te stellen.

SECURING OUR SAFETY, ENSURING OUR SURVIVAL

WHY NATO NUCLEAR
WEAPONS IN EUROPE MUST GO

Kernwapens in je achtertuin: Volkel³

Volkel is een Nederlandse militaire luchtmachtbasis nabij het Brabantse dorp Volkel. De basis telt 11 wapenopslagplaatsen met een maximum capaciteit van 44 kernwapens. Vandaag de dag worden 20 B-61 kernbommen opgeslagen op de basis, die allemaal bestemd zijn om te worden afgeworpen door Nederlandse F-16 A/Bs van het 311e en 312e squadron⁴.

Cijfers Volkel:

- * **20 NAVO-kernwapens - B61**
- * **Kracht:** tussen 0,3 en 170 kiloton
- * **Eenheid:** 1st Fighter Bomber Wing
- * **Vliegtuig:** Nederlandse F-16 A/B
- * **Munitions Support Squad:** 703 MUNSS
- * **Wapenopslagplaatsen:** 11

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

De politieke context

Op internationaal niveau neemt Nederland actief deel aan forums over non-proliferatie en ontwapening. Tijdens de Toetsingsconferentie van het Non Proliferatie Verdrag (NPV) in 2000 behoorde Nederland tot de kleine groep landen (samen met België, Italië, Duitsland en Noorwegen) die een cruciale bijdrage leverden aan een succesvolle uitkomst van de conferentie⁵. Tijdens de recente NPV-Toetsingsconferentie 2005 diende Nederland – zelfstandig – een discussie-nota in over verbetering en verscherping van het toetsingsproces voor het NPV⁶. Een dergelijke betrokkenheid bij het NPV en zijn doelstellingen is moeilijk te rijmen met de Nederlandse houding ten opzichte van NAVO-kernwapens. Deze wapens ondermijnen de uitvoering van het NPV, de daaruit voortvloeiende ontwapeningsverplichting en het verbod kernwapens over te dragen aan niet-kernmachten.

Tevens is het Nederlandse beleid om niet-strategische of tactische⁷ kernwapens te herbergen direct in strijd met één van de 13 'praktische stappen' waarover overeenstemming is bereikt – voor een groot deel dankzij Nederlandse inspanningen – tijdens de NPV-Toetsingsconferentie in 2000⁸:

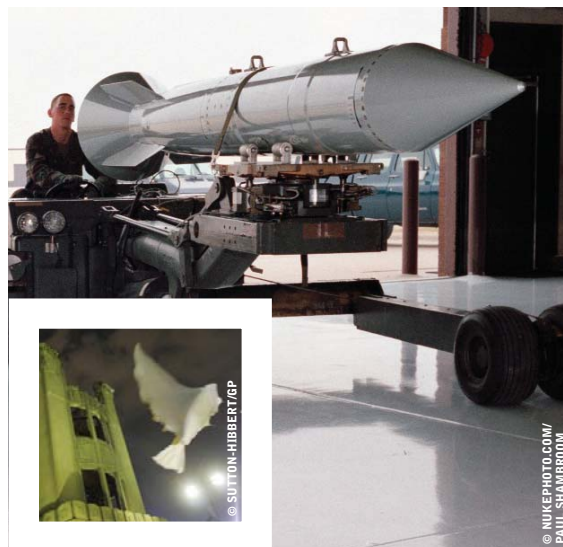
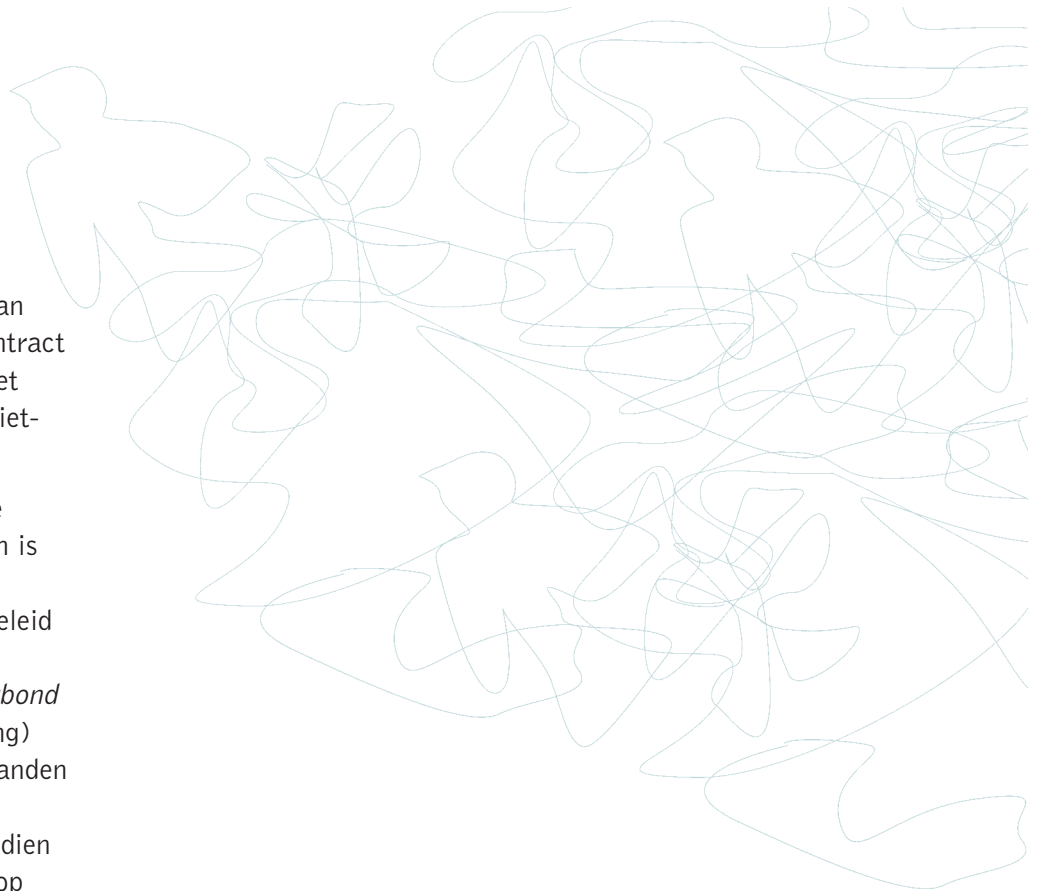
De verdere reductie van niet-strategische kernwapens, gebaseerd op unilaterale initiatieven en als een integraal onderdeel van kernwapenreductie en het ontwapeningsproces.

Nog ironischer is het dat Nederland (samen met België, Litouwen, Polen, Spanje en Turkije) tijdens de Toetsingsconferentie in 2005 een discussienota indiende met daarin expliciet de volgende oproep⁹:

De verdere reductie en uiteindelijke eliminatie van niet-strategische kernwapens, waartoe werd opgeroepen in het slotdocument van de Toetsingsconferentie 2000, maakt een integraal onderdeel uit van het nucleaire ontwapeningsproces. We roepen alle landen in het bezit van niet-strategische kernwapens op om zich aan te sluiten bij het proces van nucleaire ontwapening.

De wankelende juridische argumenten ter verdediging van Nederlandse deelname aan NAVO nuclear sharing staan in schril contrast met de Nederlandse ondersteuning van het NPV en haar oproep tot eliminatie van niet-strategische (of tactische) kernwapens.

Onlangs werd bekend dat de Nederlandse regering als NAVO-bondgenoot betrokken is bij de Quadrennial Defense Review, de evaluatie van het Amerikaanse defensiebeleid voor de lange termijn. De achterliggende gedachte lijkt het versterken van 'het verbond van medestanders' (coalition of the willing) binnen de NAVO; in de praktijk zijn dit landen die het Amerikaanse buitenlandbeleid en militair ingrijpen gewillig volgen¹⁰. Bovendien heeft Nederland enthousiast gereageerd op eenzijdige Amerikaanse initiatieven zoals het Proliferation Security Initiative en een interpretatie van het NPV met de nadruk op non-proliferaie in plaats van op ontwapening¹¹.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

Parlementaire vragen

Het gebrek aan democratie binnen de NAVO is overgeslagen naar Nederland. Het blijkt onmogelijk voor burgers om ondubbelzinnige informatie over de aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens op Nederlands grondgebied te bemachtigen. Burgers zijn dus aangewezen op buitenlandse en onofficiële bronnen om daaruit hun eigen conclusies trekken. Evenmin beschikt de bevolking over betrouwbare informatie over de gevolgen van mogelijke ongevalen met kernwapens en calamiteitenplannen.

Burgers en bezorgde parlementariërs blijven proberen informatie te achterhalen over Amerikaanse kernwapens op Nederlandse bodem, en regelmatig worden er kamervragen gesteld aan de Nederlandse regering. Gewoonlijk worden deze afgedaan met het antwoord dat vanwege NAVO-afspraken en in het belang van de nationale veiligheid geen commentaar kan worden gegeven over Amerikaanse kernwapens in Europa. Ondanks dit gebrek aan transparantie zijn parlementsleden er kortgeleden toch in geslaagd enige informatie boven tafel te krijgen over NAVO-kernwapens in Nederland. In februari 2005 stelden drie oppositiepartijen de regering vragen over NAVO-kernwapens, naar aanleiding van de publicatie van het NRDC-rapport (Natural Resources Defense Council)¹². Deze zijn hieronder samengevat.

Amerikaanse kernwapens in Nederland

Op vragen omtrent de informatie in het rapport dat er in Nederland 20 Amerikaanse kernwapens zijn, kwam het volgende standaard antwoord:

Over aantallen en locaties van in Europa aanwezige Amerikaanse kernwapens kunnen op grond van bondgenootschappelijke afspraken geen mededelingen worden gedaan.

Op vragen over de afwezigheid van enige dreiging voor het Europese grondgebied waartegen tactische kernwapens ingezet zouden kunnen worden, waardoor er geen grond is voor de aanwezigheid van deze wapens, volgde het volgende antwoord:

Het in 1999 herziene Strategisch Concept van de NAVO onderstreept dat de aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens op Europees grondgebied en de kernwapentaken van Europese bondgenoten onmisbare politieke en militaire elementen blijven vormen in de transatlantische verbondenheid. Het Bondgenootschap zal nucleaire strijdkrachten in Europa handhaven op het minimumniveau dat benodigd is voor de handhaving van vrede en stabiliteit. Er hebben zich sedert 1999 geen wezenlijke veranderingen voorgedaan in de strategische omgeving van de NAVO die tot herziening van dit beleid nopen.

Op parlementaire vragen over bilaterale kernwapenverdragen tussen de Verenigde Staten en Nederland werd het volgende antwoord gegeven:

Om redenen van staatsbelang kan niet worden ingegaan op eventuele bilaterale of multilaterale overeenkomsten die verband houden met de kernwapentaak van Nederland in het kader van de bondgenootschappelijke verdediging.

Nuclear Strike-trainingen

Uit het antwoord op vragen over Nuclear Strike-trainingen en de training van piloten bleek dat Nederland een partner is in nuclear sharing-akkoorden, zonder verdere toelichting:

Zoals u bekend is heeft Nederland een kernwapentaak. Met de uitvoering van deze taak is één squadron belast. Over eventuele trainingen en oefeningen die samenhangen met deze taak worden geen mededelingen gedaan.

Overdracht van kernwapens en het NPV

Vragen over de rechtsgeldigheid van NAVO nuclear sharing met betrekking tot het Non Proliferatie Verdrag (NPV)¹³ werden betrekkelijk uitgebreid beantwoord. Deze antwoorden bevatten waarschijnlijk de meest expliciete verklaringen van de regering tot op heden betreffende de relatie tussen het NPV en NAVO nuclear sharing. Allereerst bevestigde de Nederlandse regering dat ze het artikel VI van het NPV, dat voorschrijft dat partijen streven naar nucleaire ontwapening, volledig onderschrijft.

'De regering onderschrijft dit volledig en meent dat moet worden voortgegaan met het nemen van zinvolle stappen om dit doel naderbij te brengen.'

In deze context wordt verwezen naar een aantal concrete stappen die Nederland heeft ondernomen.

De directe vraag of de aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens op Europees grondgebied in strijd is met het NPV beantwoordde de Nederlandse regering ontkennend:

De aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens op Europees grondgebied in het kader van de bondgenootschappelijke verdediging is niet in strijd met het NPV.

Er is immers geen sprake van overdracht van nucleaire wapens of de controle over de wapens.

Tevens werden vragen gesteld over de juridische positie van de Nederlandse staat als ondertekenaar van het NPV met betrekking tot haar NAVO nuclear sharing-activiteiten. In het NPV verplichten niet-kernmachten zich de overdracht van kernwapens of andere nucleaire explosieven of de controle over kernwapens of andere nucleaire explosieven niet te aanvaarden. De vragen gaan in op bijzonderheden, zoals de aanwezigheid van Amerikaanse militairen met als doel een kernwapentaak uit te kunnen oefenen, de aanwezigheid van de wapens zelf en het faciliteren van trainingen op Nederlands grondgebied met als doel een kernwapentaak uit te kunnen oefenen. Op al deze vragen volgde het volgende antwoord:

De kernwapentaken van de NAVO waren ten tijde van de onderhandelingen over de inwerkingtreding van het NPV reeds van kracht en werden geaccepteerd. Zij waren en zijn volledig in overeenstemming met het NPV. Er is immers geen sprake van overdracht van nucleaire wapens of de controle over deze wapens.

Parlementaire vragen *vervolg*

Zoals besproken in deel 1 is dit een juridisch zwakke redenatie. Nuclear sharing is strijdig met de geest en de doelstellingen van het NPV. Desalniettemin wijst de keuze van de Nederlandse regering om meer in detail deze vragen (vergeleken met andere vragen) te beantwoorden erop dat het een gevoelig onderwerp is. Niet alleen de zwakke juridische gronden voor deelname aan activiteiten die verboden zijn krachtens het NPV liggen gevoelig. Ook de aanwezigheid van buitenlandse kernwapens op Nederlands grondgebied en training van Nederlandse soldaten in gebruik van deze wapens brengen politiek en maatschappelijk onbehagen met zich mee.

Herziening van het nucleaire beleid van de NAVO?

Naar aanleiding van de bijeenkomst van de Nuclear Planning Group (NPG) van de NAVO in juni 2005 heeft de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken Bot, mede namens minister van Defensie Kamp, kamervragen beantwoord over Amerikaanse tactische kernwapens in Europa, die de regering waren voorgelegd door leden van de oppositiepartij PvdA¹⁴. Op de vraag of Amerikaanse kernwapens in Europa zouden worden besproken, antwoordde de minister:

De NPG herbevestigde de geldigheid van de grondbeginselen van het in 1999 herziene Strategisch Concept van de NAVO, dat onderstreept dat de aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens op Europees grondgebied en de kernwapentaken van Europese bondgenoten onmisbare politieke en militaire elementen blijven vormen in de transatlantische verbondenheid.

De volgende vragen verwezen naar de rede van de Duitse ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie tijdens de NPV-Toetsingsconferentie in 2005. Hierin drongen zij aan op de volledige implementatie van de unilaterale afspraken tussen de Verenigde Staten en Rusland (daterend uit 1991 en 1992) om de voorraden tactische kernwapens te verminderen, en verklaarden dat ze de kwestie zouden aankaarten binnen de NAVO. Het antwoord bevestigde de algemeenheden maar ging niet in op de bijzonderheden:

In de in de vraag aangehaalde rede van minister Fischer tijdens de NPV-Herzieningsconferentie noemt de minister de volledige uitbanning van nucleaire wapens als einddoel van Duits beleid, maar hij stelt daarbij dat dit doel pas op langere termijn kan worden bereikt. De regering onderschrijft dit volledig en meent dat moet worden voortgegaan met het nemen van zinvolle stappen om dit doel naderbij te brengen.

De regering ondersteunt eveneens de oproep tot volledige implementatie van unilaterale reducties die in de 'Presidentiële Initiatieven' in 1991 en 1992 door de Russische Federatie en de Verenigde Staten werden aangekondigd. Overigens heeft minister Fischer in de genoemde toespraak geen uitspraken gedaan over het nucleaire beleid van de NAVO.

[Met betrekking tot de uitspraak van de Duitse minister van Defensie, dat overleg binnen de NAVO nodig is, is er] [Er is] op ambtelijk niveau overleg geweest met Duitsland over de uitspraken van minister Struck. Uit dit overleg zijn geen nieuwe voorstellen of concrete vervolgacties voortgekomen.

In volgende antwoorden onderschrijft de Nederlandse regering opnieuw het in 1999 herziene Strategisch Concept van de NAVO en verklaart ze dat zich sindsdien geen veranderingen hebben voorgedaan die tot herziening van dit beleid nopen.

Rampenbestrijdingsplannen voor nucleaire ongevallen

Tijdens het jaarlijkse begrotingsoverleg in het parlement leidde een aantal vragen van de SP tot de volgende onthullingen door defensie minister Kamp, met betrekking tot rampenbestrijding bij ongevallen met kernwapens:

Het is denkbaar dat kernwapens in het luchtruim boven Nederland worden vervoerd. Zij kunnen ook over ons grondgebied worden vervoerd. Het is verder denkbaar dat kernwapens tijdelijk in Nederland worden opgeslagen. Daar gelden regels voor en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer zijn bij deze opslag betrokken. De regels worden nauwkeurig nageleefd²⁵.

Naast genoemde procedures en afspraken in het kader van de reguliere en kernongevallenbestrijding hebben diverse Navo-bondgenoten, waaronder Nederland, overeenstemming bereikt over de nucleair accident responseprocedures bij ongevallen waarbij kernwapens zijn betrokken. Aangezien de op de vliegbasis Volkel geplaatste F-16 (dual capable) jachtvliegtuigen van de Koninklijke luchtmacht ook zijn belast met de kernwapentaak, zullen de omliggende gemeenten in hun rampenbestrijdingsplannen ook rekening moeten houden met een nucleair ongeval. De lokale overheid beschikt over voldoende gegevens daarvoor¹⁶.

Deze antwoorden bevestigen min of meer de aanwezigheid op en het vervoer over Nederlands grondgebied van kernwapens en erkennen indirect dat ongevallen denkbaar zijn, maar geven geen verdere informatie over voorbereidingen op dergelijke ongevallen.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

Publieke opinie en niet-overheidsorganisaties

Het NRDC-rapport (Natural Resources Defence Council) over NAVO-kernwapens in Europa was volop in het nieuws in februari en maart 2005. De grote dagbladen en radiozenders besteedden ruimschoots aandacht aan het rapport en Radio 1 hield op 11 februari een opiniepeiling waaruit bleek dat 60% van de Nederlandse bevolking wil dat de NAVO-kernwapens verwijderd worden¹⁷.

Volgens Karel Koster, onafhankelijk deskundige op het gebied van kernwapens, is het moeilijk om in te gaan tegen het sterk Atlantisch gerichte beleid van de huidige Nederlandse regering¹⁸.

Nederlandse niet-gouvernementele organisaties hebben hun inspanningen vooral op twee belangrijke gebieden gericht: nucleaire proliferatie en de Burgemeesters voor Vrede-campagne¹⁹. Nucleaire proliferatie werd uitgebreid besproken in de media toen eind 2003 het Khan-netwerk, de rol van Urenco daarbij en de nog steeds bestaande nucleaire zwarte markt in het nieuws waren. Voortdurende ontwikkelingen rond Noord-Korea en Iran, en het NRDC-rapport vestigden de aandacht op de problematiek van kernwapens.

De Burgemeesters voor Vrede-campagne werd in Nederland gestart in 2000, vóór de NPV-Toetsingsconferentie. Burgemeesters voor Vrede is een niet-gouvernementele organisatie die in 1982 werd opgericht door de burgemeesters van Hiroshima en Nagasaki om de solidariteit tussen steden te bevorderen, met als doel een totale afschaffing van kernwapens. Op 14 september 2005 zijn 1.132 steden in 112 landen en regio's aangesloten bij Burgemeesters voor Vrede. Nederlandse ngo's hebben Burgemeesters voor Vrede in Nederland nieuw leven ingeblazen, nieuwe leden geworven en het wervingsproces gebruikt om gemeenteraden en media te informeren over de kernwapenproblematiek. Een aantal grote steden, waaronder Amsterdam en Rotterdam, hebben opnieuw hun ondersteuning van de campagne bevestigd. Een tentoonstelling voor gemeente-huizen en openbare bibliotheken heeft geholpen kernwapens onder de aandacht te brengen²⁰.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

CONCLUSIES

Over de hele wereld staan nog steeds tienduizenden kernwapens, die in staat zijn onze planeet meerdere malen te vernietigen. Hiervan zijn 'slechts' twintig relatief kleine wapens opgeslagen in Nederland.

Maar deze cijfers vertekenen de realiteit: deze twintig wapens zijn krachtig genoeg om een groot deel van Europa onbewoonbaar te maken.

Publiekelijk is over deze wapens erg weinig bekend, en met name informatie met betrekking tot veiligheid is schaars. Het gebrek aan informatie en de nog steeds overweldigende hoeveelheid kernwapens in de wereld lijken in Nederland bagatelliserend te werken op de kernwapenproblematiek. Maar de problemen rond nucleaire proliferatie worden ook hier steeds duidelijker zichtbaar.

Hoewel het aantal kernwapens in Nederland wereldwijd gezien relatief klein is, speelt hun aanwezigheid een belangrijke rol. Het terugsturen van deze kernwapens zou een duidelijk signaal zijn aan de Verenigde Staten en de rest van de wereld, en zou een belangrijke bijdrage betekenen aan wereldwijde nucleaire ontwapening. Het is een eerste stap naar een kernwapenvrij Europa.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

Contactpersonen

Greenpeace: Abolish Nuclear Weapons

www.greenpeace.org/international/campaigns/abolish-nuclear-weapons

www.greenpeace.nl

Abolition 2000 Europe

www.abolition2000europe.org/

Werkgroep Eurobom

Project over Europese Nucleaire Non-Proliferatie (PENN-N1)

www.eurobomb.nl

NVMP - Gezondheidszorg en Vredesvraagstukken

<http://www.antenna.nl/nvmp/index.htm>

- 1 | Zie 'nuclear sharing' in deel 1.
- 2 | Zie 'Publieke opinie en niet-overheidsorganisaties' hieronder.
- 3 | Kaart en cijfers: B. Libaut, Greenpeace België.
- 4 | Kristensen, p. 88.
- 5 | Rebecca Johnson, 'The 2000 NPT Review Conference: A Delicate, Hard-Won Compromise' Disarmament Diplomacy Issue No. 46, mei 2000, <http://www.acronym.org.uk/dd/dd46/46npt.htm>.
- 6 | Discussienota ingediend door Nederland inzake verbetering en verscherping van het toetsingsproces voor het verdrag, 19 mei 2005, NPT/CONF.2005/WP.51 <http://www.reachingcriticalwill.org/legal/npt/RevCon05/wp/P51.pdf>
- 7 | Tactische (niet-strategische) kernwapens zijn gewoonlijk wapens met een beperkt bereik, waaronder op land geplaatste raketten met een bereik van maximaal 500 km en uit de lucht en vanaf zee gelanceerde wapens met een bereik van maximaal 600 km. (http://www.nti.org/e_research/e3_10a.html)
- 8 | <http://www.reachingcriticalwill.org/legal/npt/13point.html>.
- 9 | Discussienota ingediend door België, Litouwen, Nederland, Noorwegen, Spanje, Polen en Turkije voor bespreking tijdens de Toetsingsconferentie 2005 van de partijen bij het verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens, 11 mei 2005, NPT/CONF.2005/WP.35. <http://www.reachingcriticalwill.org/legal/npt/RevCon05/wp/WP35.pdf>
- 10 | Zie 'Pentagon Invites Allies for First Time to Secret Talks Aimed at Sharing Burdens' New York Times, 18 maart 2005, geciteerd in Karel Koster, PENN/NL, 7 april 2005.
- 11 | Koster, 7 april 2005.
- 12 | Schriftelijke kamervragen van Tweede-Kamerleden en antwoorden van de Nederlandse regering met betrekking tot nieuw bewijs van aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens in Nederland, kenmerken 2040508310, 2040508320 en 2040509450.
- 13 | Zie 'nuclear sharing' in deel 1.
- 14 | Antwoord van Bot, minister van Buitenlandse Zaken, mede namens Kamp, minister van Defensie, op vragen van de leden Koenders en Timmermans (beiden PvdA) over tactische kernwapens op Europees grondgebied, 30 juni 2005, DVB/NN-220/05, in antwoord op vraag gesteld op 13 juni 2005, kenmerk 20405016440.
- 15 | Verklaring van minister van Defensie Kamp tijdens een bijeenkomst van de Vaste Commissie voor Defensie van de Tweede Kamer op 7 november 2005 (30 300 X, nr. 33).
- 16 | Brief van de minister van Defensie en de staatssecretaris van Defensie, 30 300 X, nr. 30, 15 november 2005.
- 17 | Koster, 7 april 2005.
- 18 | Koster, 7 april 2005.
- 19 | Koster, 7 april 2005.
- 20 | Zie Burgemeesters voor Vrede op <http://www.antenna.nl/nvmp/index.htm>.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT
EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

GREENPEACE AANBEVELINGEN VOOR NEDERLAND

1. De Nederlandse regering zou moeten verzoeken om de onmiddellijke terugkeer van de NAVO-kernwapens in het land naar de VS voor ontmanteling.
2. De Nederlandse regering zou zich sterk moeten maken voor een kernwapenvrije NAVO als eerste stap naar een veiligere, kernwapenvrije wereld. In 2006 zal de NAVO haar doelstellingen toetsen en dit is een uitgelezen kans voor de Nederlandse regering om haar politieke invloed te gebruiken om de terugtrekking van Amerikaanse kernwapens uit Europa op de agenda te zetten.
3. De Nederlandse regering zou een onafhankelijk en openbaar systeem moeten opzetten om toezicht te houden op de ontmanteling van de opslagplaatsen van de kernwapens en om definitieve verwijdering van de kernwapens te waarborgen.

GREENPEACE AANBEVELINGEN VOOR EUROPA

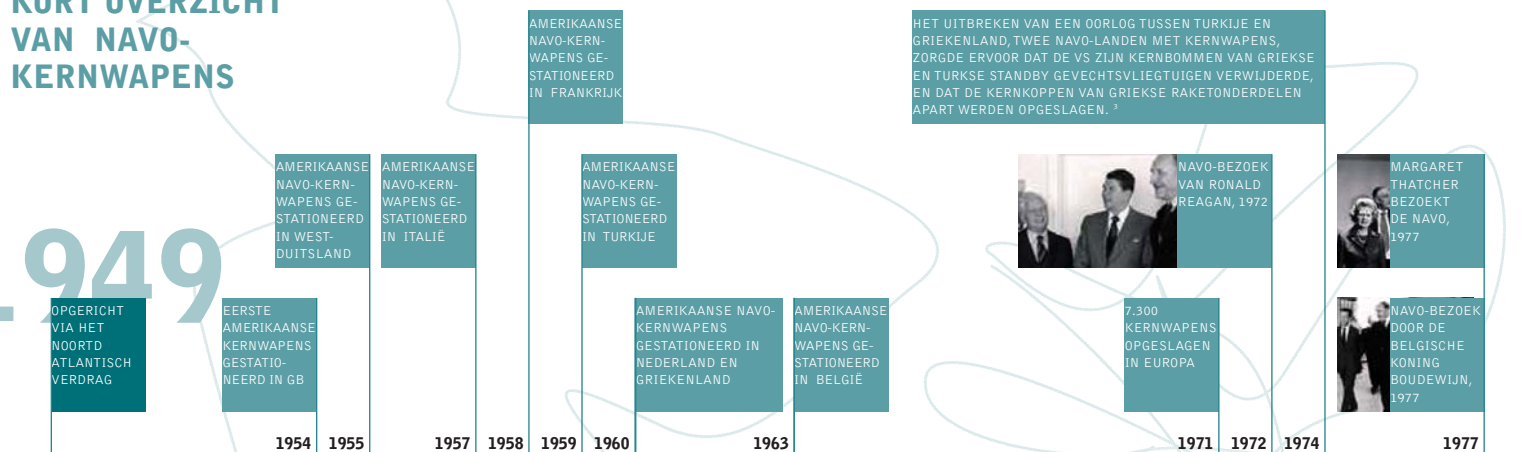
1. De regeringen van Nederland, België, Duitsland, Italië, Turkije en het Verenigd Koninkrijk moeten de Verenigde Staten verzoeken om de 480 resterende Amerikaanse NAVO kernwapens uit Europa terug te halen voor ontmanteling. Deze wapens zijn verouderd, gevaarlijk en belemmeren internationale nucleaire ontwapening.
2. De Noord-Atlantische Raad moet elke expliciete verwijzing naar kernwapens schrappen uit alle missies, mandaten, strategische concepten en structuren van de NAVO, en militaire uitrusting en infrastructuur voor NAVO-doeleinden moet ongeschikt zijn voor nucleaire NAVO-missies.
3. NAVO-lidstaten zouden internationale waarnemers van een geschikt VN-orgaan binnen het het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA) moeten uitnodigen om toezicht te houden op de terugtrekking van de Amerikaanse NAVO-kernwapens, de vernietiging van opslagplaatsen voor kernwapens en regelmatige inspectie van deze locaties om zeker te stellen dat het nucleaire vermogen niet hersteld wordt.

EEN TOEKOMST ZONDER NUCLEAIRE RISICO'S

WAAROM NAVO-KERNWAPENS UIT EUROPA MOETEN VERDWIJNEN

KORT OVERZICHT VAN NAVO-KERNWAPENS

1949

DE VREDESGROEPEN IN NEDERLAND EN BELGIË, EN DE BESTAANDE WESTDUITSE VREDE- EN ONTWAPENINGSBEWEGING, KENDE EEN GROEIENDE AANHANG EN TOENEMENDE STEUN NAARMATE DE SENSIBILISERING EN VERZET OMTRENT DE KERNWAPENS TOENAM. NIEUWE GROEPEN EN CAMPAGNES ZAGEN HET DAGLICHT IN WEST-DUIJTSLAND, NOORWEGEN EN DENEMARKEN.¹

550.000 MENSEN NEMEN DEEL IN DE GROOTSTE NEDERLANDSE BETOGING VAN DIE TIJD, EN VERWERPEN DE NAVO-PLANNEN OM KRUISRAKETTEN TE STATIONEREN IN NEDERLAND.¹³

500.000 MENSEN DEMONSTREREN IN ITALIË TEGEN DE OPSLAG VAN NAVO-KERNWAPENS IN ROME.¹⁴

5 MILJOEN ONDERTEKENAARS VOOR HET KREFELD APPEL IN WEST-DUIJTSLAND, EEN KRITIEK OP DE STATIONERING VAN NAVO-KERNWAPENS.¹⁵

GREENPEACE PROTESTEERT VIA EEN GROOT SPANDOEK AAN DE CANADESE AMBASSADE TEGEN DE CANADESE GOEDKEURING OM BEPAALDE SYSTEMEN VOOR KRUISRAKETTEN TE TESTEN IN AFGELEGEN GEBIEDEN.

"WE VERZAMELDEN MEER DAN EËN MILJOEN HANDTEKENINGEN. ... EUROPEANEN REALISEERDEN ZICH PLOTS DAT ZIJ OPNIEUW EEN DOELWIJT VORMDEN. DE VERENIGDE STATEN VOOROP ... IK DENK DAT DE MENSEN HIER WEL VERMOEDDEN DAT ER KERNWAPENS AANWEZIG WAREN, MAAR DAT ZIJ EFFECTIEF HET RISICO LIEPEN OM EEN EERSTE DOELWIJT TE VORMEN IN GEVAL VAN EEN CONFLICT MET DE SOVJETUNIE, DAT IS WAT HEN WAKKER HEEFT GESCHUD." EDITH BALLANTYNE, WOMEN'S INTERNATIONAL LEAGUE FOR PEACE AND FREEDOM

© REDWINE

IN GROOT-BRITANNIË WERD HET VREDESKAMP GREENHAM COMMON' OPGERICHT, WAAR DUIZENDEN VROUWEN PERMANENT WOONDEN OF GERUIME TIJD VERBLEVEN.¹⁶

200.000 MENSEN NAMEN DEEL AAN DE GROOTSTE BELGISCHE BETOGING IN DIE TIJD - DIT AANTAL WERD TWEE JAAR LATER ZELFS VERDUBBELD.

300.000 DEELNEMERS AAN DE GROOTSTE BETOGING IN DUIJTSLAND IN DIE PERIODE.¹⁷

DE GROOTSTE BETOGING TER WERELD - NEW YORK. EËN MILJOEN MENSEN PROTESTEERDEN TEGEN KERNWAPENS. DE CAMPAGNES IN EUROPA ZORDEN VOOR EEN TOENEMENDE BEWUSTMAKING MBT. DIT THEMA.

"... IN DE FEDERALE REPUBLIEK, ... WAREN ER DIE DAG IN OKTOBER GROOTSCHALIGE PROTESTEN IN VERSCHILLENDE STEDEN EN EEN MENSELIJKE KETTING REIKTE 90 KILOMETER VER, VAN STUTTGART TOE NEU-ULM, WAAR DE PERSHING RAKETTEN Zouden WORDEN ONDERGEBRACHT." CATHERINE FOSTER, WOMEN FOR ALL SEASONS: THE STORY OF THE WOMEN'S INTERNATIONAL LEAGUE FOR PEACE AND FREEDOM (UNIVERSITY OF GEORGIA PRESS, 1989)

DE NAVO-ALLIANTIE KAMPT MET EEN GEBREK AAN DEMOCRATIE. DE OPSLAG EN HET ONDERHOUD VAN KERNWAPENS HEEFT STEEDS PLAATS GEVONDEN ZONDER ENIGE CONSULI HEBBEN ZICH CREATIEVE MANIEREN EIGEN GEMAAKT OM ZICHZELF TE INFORMEREN MBT. DE NUCLEAIRE GEVAREN EN HUN ONGENOEGEN UIT TE DRUKKEN INZAKE DE ONDERL!

- 1 | Het gaat hier om voorgeïnstalleerde omhulsels of onderdelen geschikt voor de nucleaire 'capsule' die - omwille van de voormalige technologie - op een aparte locatie dan de bom werd opgeslagen.
- 2 | Robert S. Norris, William M. Arkin and William Burr, 'Where They Were' Bulletin of the Atomic Scientists, november/december 1999 (vol. 55, no. 6) pp. 26-35.
- 3 | Hans Kristensen, 'U.S. Nuclear Weapons in Europe: A Review of Post-Cold War Policy, Force Levels, and War Planning' (Natural Resources Defense Council, Washington DC, februari 2005) <http://www.nukestrat.com/pubs/EuroBombs.pdf>, p. 26-27.
- 4 | Hans Kristensen, 'U.S. Nuclear Weapons in Europe: A Review of Post-Cold War Policy, Force Levels, and War Planning' (Natural Resources Defense Council, Washington DC, februari 2005) <http://www.nukestrat.com/pubs/EuroBombs.pdf>, p. 27-28.

- 5 | Hans Kristensen, 'U.S. Nuclear Weapons in Europe: A Review of Post-Cold War Policy, Force Levels, and War Planning' (Natural Resources Defense Council, Washington DC, februari 2005) <http://www.nukestrat.com/pubs/EuroBombs.pdf>, p.32
- 6 | The Alliance's Strategic Concept, Approved by the Heads of State and Government, participating in the meeting of the North Atlantic Council in Washington D.C. 23 en 24 april 1999, paragraaf 46. <http://www.nato.int/docu/pr/1999/pr99-065e.htm>.
- 7 | Hans Kristensen, 'U.S. Nuclear Weapons in Europe: A Review of Post-Cold War Policy, Force Levels, and War Planning' (Natural Resources Defense Council, Washington DC, februari 2005) <http://www.nukestrat.com/pubs/EuroBombs.pdf>.

MET HET EINDE VAN DE KOUDE OORLOG VERDWEEN OOK DE FUNDAMENTELE EN OORSPRONKELIJKE BESTAANSREDEN VOOR HET BESTAAN VAN DE NAVO (NL. DE SOVJET-DREIGING). DIT WAS EEN ENORME KANS VOOR DE EUROPESE BELEIDSMAKERS OM TE AMERIKAANSE NAVO KERNWAPENS UIT EUROPA TE VERWIJDEREN.

DE NAVO KONDIGDE EEN UNILATERALE VERMINDERING AAN VAN HET AANTAL KERNWAPENS IN EUROPA, MET MEER DAN EEN DERDE SINDS 1980. HET AANTAL KWAM HIERDOOR OP 4.000 TE STAAN.⁴

HET INTERMEDIATE NUCLEAR FORCES (INF) VERDRAG WERD ONDERTEKEND DOOR DE VS EN DE SOVJETUNIE IN 1987. DIT AKKOORD BEPAALDE DAT ALLE KORT EN MIDDELLANGE AFSTANDSKERNRAKETTEN DIENDE TE WORDEN VERWIJDERD. PARALLEL HIERMEE TROK DE NAVO EEN AANTAL OUDERE KERNKOPPEN TERUG.⁴

NAVO-BESLISSING OM KRUISRAKETTEN EN PERSHING II RAKETTEN TE STATIONEREN IN WEST-EUROPA.

OPSTELLING VAN DE EERSTE KRUISRAKET IN EUROPA. 1983

VANAF 1991 BESLISTE DE NUCLEAR PLANNING GROEP OVER VERDERE REDUCTIES IN KERNWAPENS GESCHIKT VOOR VLIEGTUIGEN, HETGEEN RESULTEERDE IN EEN VERMINDERING VAN 80-85% IN DE JAREN ERNA.⁵

TOT VOOR KORT GING MEN ERVAN UIT DAT ER MINDER DAN 200 AMERIKAANSE NAVO-KERNWAPENS IN EUROPA AANWEZIG WAREN, MAAR EEN ONAFHANKELIJK RAPPORT VAN DE NATURAL RESOURCES DEFENSE COUNCIL ONTHULDE DAT ER NOG STEEDS ZO'N 480 NAVO-KERNWAPENS ZIJN OPGESLAGEN IN LUCHTMACHTBASES IN BELGIË, DUITSLAND, ITALIË, NEDERLAND, TURKIJE EN GROOT-BRITANNIË.⁷

HET STRATEGISCH CONCEPT VAN 1999 STELT DAT DE NAVO 'IN DE NABIJE TOEKOMST' EEN MIX WIL TE BEHOUDEN VAN NUCLEAIRE EN CONVENTIONELE WAPENS OM 'DE VREDE TE BEWAREN EN OM EEN EVENTUELE OORLOG, OF ELKE VORM VAN ONDERDRUKKING OF DWANG, TE VOORKOMEN'.⁶

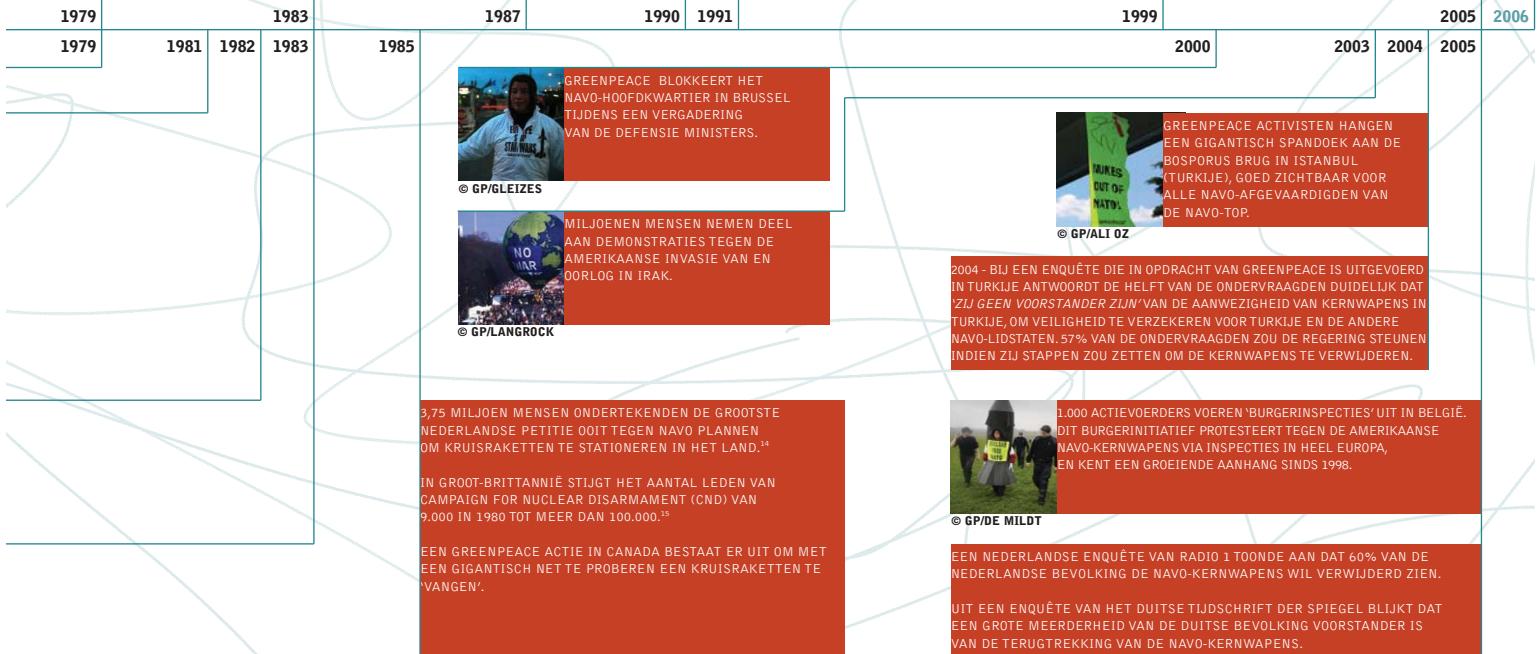
OP 1.400 STUKS NA VERWIJDERDEN DE VS ALLE KERNWAPENS (INZETBAAR VIA VLIEGTUIGEN) IN ZEVEN EUROPESE LANDEN.[11]

NAVO-TOP IN WASHINGTON DC. NAV. DE 50STE VERJAARDAG. NORTH ATLANTIC COUNCIL SUMMIT-VERGADERING, 1999

ALL NATO IMAGES © NATO

2006, EEN KANS: DE NAVO BEGINT MET EEN HERZIENINGS-PROCES VAN ZIJN FUNDAMENTELE DOELSTELLINGEN EN OBJECTIEVEN, EEN GELEGENHEID DIE DE EUROPESE REGERINGSLEIDERS KUNNEN AANWENDEN OM DE KERNWAPENS UIT HET NAVO-ARSENAAL EN EUROPA TE VERWIJDEREN.

GREENPEACE BLOKKEERT HET NAVO-HOOFDKWARTIER IN BRUSSEL TIJDENS EEN VERGADERING VAN DE DEFENSIE MINISTERS.

© GP/GLEIZES

MILJOENEN MENSEN NEMEN DEEL AAN DEMONSTRATIES TEGEN DE AMERIKAANSE INVASIE VAN EN OORLOG IN IRAK.

© GP/LANGROCK

GREENPEACE ACTIVISTEN HANGEN EEN GIGANTISCH SPANDOEK AAN DE BOSPORUS BRUG IN ISTANBUL (TURKIJE), GOED ZICHTBAAR VOOR ALLE NAVO-AFGEVAARDIGDEN VAN DE NAVO-TOP.

© GP/ALI OZ

2004 - BIJ EEN ENQUÊTE DIE IN OPDRACHT VAN GREENPEACE IS UITGEVOERD IN TURKIJE ANTWOORDT DE HELFT VAN DE ONDERVRAAGDEN DUIDELIJK DAT 'ZIJ GEEN VOORSTANDER ZIJN' VAN DE AANWEZIGHEID VAN KERNWAPENS IN TURKIJE, OM VEILIGHEID TE VERZEKEREN VOOR TURKIJE EN DE ANDERE NAVO-LIDSTATEN. 57% VAN DE ONDERVRAAGDEN ZOU DE REGERING STEUNEN INDIËN ZIJ STAPPEN ZOU ZETTEN OM DE KERNWAPENS TE VERWIJDEREN.

1.000 ACTIEVOERDERS VOEREN 'BURGERINSPECTIES' UIT IN BELGIË. DIT BURGERINITIATIEF PROTESTEERT TEGEN DE AMERIKAANSE NAVO-KERNWAPENS VIA INSPECTIES IN HEEL EUROPA, EN KENT EEN GROEIENDE AANHANG SINDS 1998.

© GP/DE MILD

EEN NEDERLANDSE ENQUÊTE VAN RADIO 1 TOONDE AAN DAT 60% VAN DE NEDERLANDSE BEVOLKING DE NAVO-KERNWAPENS WIL VERWIJDERD ZIEN. UIT EEN ENQUÊTE VAN HET DUITSE TIJDSCHRIFT DER SPIEGEL BLIJKT DAT EEN GROTE MEERDERHEID VAN DE DUITSE BEVOLKING VOORSTANDER IS VAN DE TERUGTREKKING VAN DE NAVO-KERNWAPENS.

OPMERKING: DE NAVO-PLANNING GROEP BESLISTE IN 1991 OVER REDUCTIES IN KERNWAPENS GESCHIKT VOOR VLIEGTUIGEN, HETGEEN RESULTEERDE IN EEN VERMINDERING VAN 80-85% IN DE JAREN ERNA. MAAR EEN ONAFHANKELIJK RAPPORT VAN DE NATURAL RESOURCES DEFENSE COUNCIL ONTHULDE DAT ER NOG STEEDS ZO'N 480 NAVO-KERNWAPENS ZIJN OPGESLAGEN IN LUCHTMACHTBASES IN BELGIË, DUITSLAND, ITALIË, NEDERLAND, TURKIJE EN GROOT-BRITANNIË.

8 | Lawrence Wittner, Toward Nuclear Abolition: A History of the World Nuclear Disarmament Movement, Volume 3: 1971 to the Present (Stanford University Press, 2003) p. 67-70.
 9 | Barbara Harford and Sarah Hopkins, eds., Greenham Common: Women at the Wire (The Women's Press, London, 1984); Alice Cook and Gwyn Kirk, Greenham Women Everywhere (South End Press, Boston, 1983).
 10 | Lawrence Wittner, Toward Nuclear Abolition: A History of the World Nuclear Disarmament Movement, Volume 3: 1971 to the Present (Stanford University Press, 2003) p. 143-145
 11 | Lawrence Wittner, Toward Nuclear Abolition: A History of the World Nuclear Disarmament Movement, Volume 3: 1971 to the Present (Stanford University Press, 2003) p. 139.

12 | Lawrence Wittner, Toward Nuclear Abolition: A History of the World Nuclear Disarmament Movement, Volume 3: 1971 to the Present (Stanford University Press, 2003) p. 159-162.
 13 | Lawrence Wittner, Toward Nuclear Abolition: A History of the World Nuclear Disarmament Movement, Volume 3: 1971 to the Present (Stanford University Press, 2003) p. 145.
 14 | Lawrence Wittner, Toward Nuclear Abolition: A History of the World Nuclear Disarmament Movement, Volume 3: 1971 to the Present (Stanford University Press, 2003) p. 139.
 15 | Lawrence Wittner, Toward Nuclear Abolition: A History of the World Nuclear Disarmament Movement, Volume 3: 1971 to the Present (Stanford University Press, 2003) p. 64-65.

GREENPEACE

VOOR EEN VREEDZAME TOEKOMST

Greenpeace Nederland
Jollemanhof 15-17, 1019 GW Amsterdam
tel.: 0800 422 33 44
www.greenpeace.nl

“NO!”